

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

Diplomová práce

**EVROPSKÝ PATENT S JEDNOTNÝM ÚČINKEM A JEDNOTNÝ
PATENTOVÝ SOUD**

Plzeň 2024

Jitka Krocová

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Jitka KROCOVÁ**
Osobní číslo: **R19M0197P**
Studijní program: **M0421A220004 Právo a právní věda**
Téma práce: **Evropský patent s jednotným účinkem a jednotný patentový soud**
Zadávající katedra: **Katedra občanského práva**

Zásady pro vypracování

1. Patentová ochrana
 - 1.1 Historický vývoj patentové ochrany v Evropě
 - 1.2 Evropský patent
 - 1.3 Jednotná patentová ochrana
 - 1.4 Komparace Evropského patentu a Evropského patentu s jednotným účinkem
2. Jednotný evropský patent
 - 2.1 Postup k udělení
 - 2.2 Poplatky
 - 2.3 Převod a zrušení
3. Jednotný patentový soud
 - 3.1 Jednací řád UPC
 - 3.2 Registr pro jednotnou patentovou ochranu
4. Výhody a rizika systému UP a UPC

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:
viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jan Hák, Ph.D.**
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2023**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2024**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. června 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma *Evropský patent s jednotným účinkem a jednotný patentový soud* zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.

Plzeň, březen 2024

Jitka Krocová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu diplomové práce, panu JUDr. Janu Hákoví, Ph.D. za vstřícnost, cenné profesionální rady, připomínky a podněty k tvorbě práce.

Seznam použitých zkratk

EHS	Evropské hospodářské společenství
EPC	Úmluva o udělování evropských patentů (European Patent Convention)
EPO	Evropský patentový úřad (European Patent Office)
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
Patentový zákon	Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích
PLT	Smlouva o patentovém právu (Patent Law Treaty) podepsaná dne 1. června 2000 v Ženevě
PMAC	Patentové mediační a rozhodčí středisko (Patent Mediation and Arbitration Centre)
PMACR	Pravidla pro fungování Patentového mediačního a rozhodčího střediska (Rules of Operation of the Mediation and Arbitration Centre)
PUÚ	Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883 (Pařížská unijní úmluva)
TRIPS	Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví ze dne 15. dubna 1994 (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights)
UP	Jednotný evropský patent (Unitary patent)
UPC	Jednotný patentový soud (Unitary patent court)
UPCA	Dohoda o jednotném patentovém soudu; 2013/C 175/01 (Agreement on a Unified Patent Court)
UPCAR	Pravidla k Dohodě o jednotném patentovém soudu; 2013/C 175/01 (Rules to Agreement on a Unified Patent Court)

UPR	Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1257/2012 ze dne 17. prosince 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany (Unitary Patent Regulation)
UPRR	Pravidla k Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1257/2012 ze dne 17. prosince 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany (Rules relating to Unitary Patent Regulation)
UPTR	Nařízení Rady (EU) č. 1260/2012 ze dne 17. prosince 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, pokud jde o příslušná ustanovení o překladu (Unitary Patent Translation Regulation)
UPTRR	Pravidle k Nařízení Rady (EU) č. 1260/2012 ze dne 17. prosince 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, pokud jde o příslušná ustanovení o překladu (Rules relating to Unitary Patent Translation Regulation)
WIPO	Světová organizace duševního vlastnictví (The World Intellectual Property Organization)

OBSAH

ÚVOD	10
1 Patentová ochrana	12
1.1 Historický vývoj patentové ochrany v Evropě	14
1.1.1 Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví	16
1.1.2 Smlouva o patentovém právu (Patent Law Treaty).....	19
1.1.3 Štrasburská dohoda o mezinárodním patentovém třídění a Budapešťská smlouva o mezinárodním uznávání uložení mikroorganismů k účelům patentového řízení	20
1.1.4 Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights)	21
1.1.5 Smlouva o patentové spolupráci (Patent Cooperation Treaty).....	23
1.2 Úmluva o udělování evropských patentů (European Patent Convention) 25	
1.2.1 Evropská patentová organizace	27
<i>Evropský patentový úřad</i>	28
1.2.2 Řízení k udělení patentu před Evropským patentovým úřadem.....	28
1.3 Přijetí jednotné patentové ochrany v Evropské unii	30
1.4 Komparace Evropského patentu a Evropského patentu s jednotným účinkem.....	33
1.4.1 Komparace litigačního řízení z evropského patentu a evropského patentu s jednotným účinkem	35
2 Jednotný evropský patent.....	38
<i>Účinky evropského patentu s jednotným účinkem</i>	40
<i>Evropský patent s jednotným účinkem jako předmět vlastnického práva</i>	40
2.1 Úloha Evropského patentového úřadu v jednotném patentovém systému 40	
2.2 Postup k udělení.....	41
2.3 Finanční aspekty systému jednotné patentové ochrany	42
2.4 Dispozice s jednotným evropským patentem (převod, omezení, zrušení a licence).....	44
2.5 Jazykový režim evropského patentu s jednotným účinkem	45
3 Jednotný patentový soud.....	48
3.1 Institucionální ustanovení	50
3.1.1 Soud prvního stupně a řízení před ním.....	50
3.1.2 Řízení před odvolacím soudem	53
3.1.3 Soudní kancelář	53
3.1.4 Výbory	54

3.2	Soudci Jednotného patentového soudu.....	55
3.3	Pravomoci Jednotného patentového soudu.....	56
3.4	Jednací řád Jednotného patentového soudu.....	58
3.5	Patentové mediační a rozhodčí středisko Jednotného patentového soudu 59	
4	Výhody a rizika systému jednotné patentové ochrany.....	62
4.1	Překážky v ratifikačních procesech ve vybraných členských státech	63
4.1.1	Postoj Velké Británie k systému jednotné patentové ochrany	64
4.1.2	Postoj Německa k systému jednotné patentové ochrany.....	64
4.1.3	Postoj Španělska k systému jednotné patentové ochrany	65
4.1.4	Postoj České republiky k systému jednotné patentové ochrany.....	66
	ZÁVĚR.....	68
	Cizojazyčné resumé.....	70
	Seznam použitých zdrojů	71
	Seznam obrázků	76

ÚVOD

V dnešním rychle se vyvíjejícím technologickém světě hraje patentová ochrana klíčovou roli v ochraně intelektuálního vlastnictví a podpoře inovací. V předkládané diplomové práci se zabýváme tématem Evropského patentu s jednotným účinkem a jednotným patentovým soudem. Právě zavedení jednotné patentové ochrany v Evropské unii je jedním z klíčových kroků směrem k jednotnému a efektivnějšímu patentovému systému. Toto téma jsme pro svou diplomovou práci zvolili především z důvodu jeho aktuálnosti a nemalého významu pro oblast ochrany práv k duševnímu vlastnictví, zejména však pro oblast patentové ochrany vynálezů. Cílem této práce je mimo jiné poskytnout komplexní přehled o tomto stále poměrně novém patentovém systému, jeho výhodách a rizicích, a také zhodnotit jeho potenciál pro podporu inovace a konkurenceschopnosti evropského trhu. Práce dále cílí na poskytnutí uceleného pohledu na současný stav evropského patentového systému, a přispívá k lepšímu porozumění jeho významu a vlivu na evropskou ekonomiku.

Tato diplomová práce je strukturovaná do čtyř hlavních částí. Nejprve se v první části zabýváme obecnou definicí a vymezením patentové ochrany a jejím historickým vývojem v Evropě. Zmiňujeme zde klíčové mezinárodní dohody a smlouvy, které formovaly současný stav patentového práva. Zaměříme se i na různé formy ochrany vynálezů, které existovaly (či stále existují) a dále jejich postupný vývoj do současné podoby patentových systémů.

Následně se budeme věnovat Úmluvě o udělování evropských patentů a její významné roli v oblasti patentového práva. Úmluva o udělování evropských patentů tvoří základ později vzniklého jednotného patentového systému. Stručně definujeme i roli Evropské patentové organizace, její strukturu a řízení před Evropským patentovým úřadem. Před samotným vymezením meritů tématu kvalifikační práce pro úplnost nejprve porovnáme a budeme se zabývat nejvýznamnější rozdíly mezi Evropským patentem a Jednotným evropským patentem.

Dále se již zaměříme na samotný evropský patent s jednotným účinkem a jeho význam. Analyzujeme zde jeho strukturu, postup udělování a jeho finanční aspekty. Neopomineme ani proces přijetí právní úpravy umožňující zavedení

jednotné patentové ochrany a úskalí s ním spojená. Krátce se dotkneme problematiky překladů patentových spisů a jiným jazykovým aspektům této oblasti.

Následující část práce se věnuje Jednotnému patentovému soudu, což je klíčový prvek jednotného patentového systému. Zmapujeme jeho vznik, pravomoci, instituce a strukturu a rozebereme, jakým způsobem by měl přispět k jednotnosti a efektivitě patentové ochrany v Evropě.

V závěrečné části této práce uzavřeme téma řešené kvalifikační prací analýzou výhod a rizik systému Evropského patentu s jednotným účinkem a Jednotného patentového soudu. Zaměříme se na otázky spojené s konkurenceschopností evropských podniků, právními výzvami a potenciálními dopady na oblast patentové ochrany, inovační prostředí v Evropě či na předvídatelnost rozhodování nově vzniklého Jednotného patentového soudu.

V úvodu také považujeme za významné předem zmínit určité pojmy, které se v této práci vyskytují a vysvětlit jejich totožnost či rozdílnost. Mluvíme-li o *Evropském patentu*, jde o patent udělený na základě Úmluvy o udělování evropských patentů a jde de facto o svazek více jednotlivých národních patentů. Naproti tomu *Jednotným evropským patentem*, nebo také *Evropským patentem s jednotným účinkem* je myšlen evropský patent, kterému byl přiznán jednotný účinek na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1257/2012 ze dne 17. prosince 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany.

1 Patentová ochrana

Prvním klíčovým aspektem, který musí být vyjasněn v každém patentovém zákoně, je stanovení co nejpreciznějšího rozsahu toho, co může být právně chráněno, tedy na jaké výtvořiny lidské vynálezecké činnosti bude patent udělen a na které nikoli. Patent jako takový je právními předpisy chápán jako formalizované rozhodnutí určitého orgánu veřejné moci, mající formu patentové listiny.¹

Definici obecného pojmu duševního vlastnictví obsahuje článek 2 Úmluvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví². Uvádí, že duševním vlastnictvím se rozumí práva k literárním, uměleckým a vědeckým dílům, k výkonům výkonných umělců, ke zvukovým záznamům a k rozhlasovému vysílání, k vynálezům ze všech oblastí vědecké činnosti, k vědeckým objevům, k průmyslovým vzorům a modelům, k továrním a obchodním známkám, známkám služeb, jakož i k obchodním jménům a obchodním názvům, na ochranu proti nekalé soutěži a všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké. Z tohoto výčtu plyne rozdělení práv duševního vlastnictví na právo autorské a práva průmyslová. Práva průmyslová jsou pak dále členěna na práva k technické tvůrčí činnosti a práva na označení. Předmětem průmyslových práv jsou tedy dle definice Pařížské unijní úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví³, konkrétně čl. 1 odst. 2 patenty na vynálezy, užité a průmyslové vzory, tovární nebo obchodní známky včetně známek služeb, obchodní jméno a údaje o provenienci zboží nebo označení původu.⁴

Do skupiny těchto vztahů řadíme i patentové právo. Patentovou ochranu, nebo také patentové právo, lze objektivně představit jako souhrn právních norem, které upravují podmínky vzniku právní ochrany vynálezu, práva a povinnosti subjektů související s udělením průmyslově právní ochrany patentu a následné nakládání s ním. Upravuje nejen hmotněprávní předpoklady pro udělení patentu, ale i procesní postupy pro řízení o patentové přihlášce. Za předpokladu, že vynálezy

¹ HÁK, Jan. Tendence ve vývoji patentového práva. ObP. - Obchodní právo (Wolters Kluwer). 2016, 01. 07. 2016, 2016(7), 3, s. 4.

² Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, podepsaná ve Stockholmu dne 14. července 1967, změněná dne 2. října 1979, publikovaná jako vyhl. číslo 69/1975 Sb., ve znění vyhl. číslo 80/1985 Sb.

³ Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883, v ČR publikovaná jako vyhl. č. 64/1975 Sb., ve znění vyhl. č. 81/1985 Sb.

⁴ HORÁČEK, Roman; ČADA, Karel a HAJN, Petr. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3., doplněné a přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-655-5, s. 77.

splní zákonné požadavky, jsou následně uděleny patenty. Patent je tedy formou právní ochrany, jejímž předmětem je vynález. V subjektivním smyslu můžeme patentové právo chápat také jako soubor určitých práv a povinností, které plynou z objektivního práva pro subjekty těchto vztahů.⁵

Jak již bylo zmíněno výše, předmětem patentové ochrany jsou výsledky technické a tvůrčí činnosti, které jsou schopny udělení patentové ochrany. Dohoda TRIPS⁶ ve svém článku 27 odst. 1 určuje tři podmínky, či pojmové znaky patentovatelnosti, které musí být kumulativně splněny. Jsou jimi novost, průmyslová využitelnost a věc musí být výsledkem vynálezecké činnosti. Nejedná se tedy o pozitivní definici patentu, ale pouze o podmínky, bez jejichž splnění nedojde k udělení patentu.⁷ Dále je nutné splnit i další procesně právní podmínky, jako je podání patentové přihlášky obsahující stanovené náležitosti a zaplatit příslušné poplatky.

Dále dohoda TRIPS ve stejném článku, stanovuje možné výjimky, tedy vynálezy, které patentovat nelze. Jsou jimi výrobky, jejichž ochrana před komerčním využitím je nezbytná k ochraně veřejného zdraví nebo morálky, dále sem řadí diagnostické, léčebné a chirurgické metody léčení lidí a zvířat a nakonec rostliny nebo zvířata, jiná než mikroorganismy a v podstatě biologické postupy pro pěstování rostlin jinými než nebiologickými a mikrobiologickými postupy.⁸ Na území České republiky stanovuje podmínky patentovatelnosti patentový zákon⁹, který předmětné výjimky přejímá. Podle ustanovení §4 se patenty neudělují na vynálezy, jejichž využití se přičí veřejnému pořádku nebo dobrým mravům, což samo o sobě nelze vyvodit pouze z toho, že využití je zakázáno právním předpisem, na odrůdy rostlin a plemena zvířat nebo v zásadě biologické způsoby pěstování rostlin či chovu zvířat, přičemž se toto ustanovení nevztahuje na mikrobiologické způsoby a výrobky těmito způsoby získané. Mezi výluky by tedy v praxi měly patřit

⁵ ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2, s. 80.

⁶ *Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví* (Dohoda TRIPS). In: *Úřední věstník L 336, 23/12/1994 S. 0214 - 0233*. 1994. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A21994A1223%2817%29> [citováno 2023-10-21].

⁷ HÁK, Jan. *Tendence ve vývoji patentového práva*. *ObP. - Obchodní právo (Wolters Kluwer)*. 2016, 01.07.2016, 2016(7), 3.

⁸ Čl. 27 odst. 2 a 3 TRIPS

⁹ Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích

např. prostředky, které mají dát potravině vzhled čerstvosti, ačkoli čerstvá není nebo konstrukce dopisové bomby.¹⁰

Pro každý patent platí dva základní principy. Prvním principem je princip teritoriality spočívající ve státě poskytované ochraně práv registrovaných na jeho území. Patentové právo je regulováno na principu teritoriality každým státem samostatně, tedy každý stát upravuje právní vztahy na svém území a zároveň žaloba z těchto práv je vymahatelná pouze na území tohoto daného státu. To však neomezuje přeshraniční výkon rozhodnutí, který je často možný v rámci určité mezinárodní smlouvy. Z principu věci by zkrátka nedávalo smysl, aby např. český soud rozhodoval o platnosti patentu v USA. Nicméně ve sporech vznikajících z patentového práva můžeme velmi často nalézt prvek mezinárodního práva, s čímž je spojená kolizní problematika, kterou regulují především vnitrostátní právní řády. Právní úprava průmyslových práv, ačkoli je poskytována jednotlivými smluvními státy, se řídí mezinárodními smluvními standardy. Druhým principem, který je velmi úzce spojený s principem teritoriality, je princip registrace. Registrační princip je významný pro případné budoucí vedení sporu o platnost patentu, které je pak vedeno na základě principu teritoriality. Pokud je tedy nějakému právu udělena ochrana prostřednictvím rozhodnutí států, např. udělením patentu, jde o vyjádření registračního principu.¹¹

1.1 Historický vývoj patentové ochrany v Evropě

Počátky snahy o ochranu nově vytvořených technických řešení můžeme hledat již ve starověkém Egyptě a Babylonii. Už na konci 2. století př. n. l. zmínil řecký filozof Athenaionos z republiky Sybaris opatření: „*Jestliže nějaký dodavatel potravin vynalezl vlastní pokrm, který byl zvláště vybraný, bylo jeho privilegiem, že ho nikdo do uplynutí jednoho roku nesměl využívat leč sám vynálezce, aby první, kdo pokrm vynalezl, měl právo na výrobu během tohoto období, aby i jiní se vyznamenali v horlivé soutěži s podobnými vynálezy.*“¹²

V roce 1474 byl pak v Benátské republice přijat, na svou dobu velice pokrokový, zákon o ochraně vynálezů. Tento zákon mimo jiné deklaroval, že

¹⁰ ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2, s. 95.

¹¹ KOŠÍK, Petr. *Patentové litigace s mezinárodním prvkem*. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-862-7, s. 88-91.

¹² HORÁČEK, Roman; ČADA, Karel a HAJN, Petr. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3., doplněné a přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-655-5, s. 71.

„každá osoba, která v tomto městě učiní nějaké nové a tvůrčí myšlenky obsahující zařízení, jež dosud nebylo v našem dominiu učiněno, má o tom podat hlášení obecnímu úřadu, jakmile toto zařízení bude připraveno k dokonalosti, takže může být užíváno a vykonáváno. Bez původcova souhlasu a povolení je v kterémkoli našem území a místě všem ostatním po dobu 10 let zakázáno vyrábět jakékoli jiné zařízení ve tvaru nebo podobě tohoto hlášeného zařízení. Kdyby je někdo přesto vyráběl, měl by výše uvedený původce a vynálezce volnost pohnat ho před kterýkoli úřad tohoto města, kterýžto úřad by přinutil porušovatele, aby mu zaplatil částku 100 dukátů a zařízení bylo ihned zničeno.“ Zákon tedy stanovoval nejen podmínky, za kterých přiznával nárok na práva k vynálezu, ale i sankce pro případ porušení tohoto práva. Díky přijetí předmětného zákona docházelo ke stahování inovačně schopných jedinců na území Benátské republiky, neboť zde, na rozdíl od ostatních území, byla jejich práva dostatečně chráněna.¹³

Ve 13. a 14. století počala Anglie uplatňovat zvláštní systém privilegií, která se udělovala za přenesení hodnotných novinek z cizích zemí do Anglie. Tento systém si kladl za cíl nahradit dovoz zboží vlastní produkcí nebo jej produkovat levněji a přetrval až do 20. století. V období vlády Tudorovců bylo totiž zvykem panovníka udělovat monopoly na technické inovace, obchodní a výrobní monopoly, a to za úplatu. To však brzdilo rozvoj společnosti, a proto byly monopoly Jakubem I. prohlášeny za protiprávní s jedinou výjimkou, kterou byly vynálezy. Roku 1623 byl s účinností od roku 1624 přijat zákon o monopolech, který prohlásil všechny udělené monopoly za neplatné. Neplatnost se však, jak již bylo zmíněno, nevztahovala na v budoucnu udělené patenty a výsady. Došlo tím k uvolnění obchodu v zemi a zároveň k upevnění práv vynálezců.¹⁴

Na konci 18. století již existovalo zákonodárství o patentech ve třech významných zemích té doby – v Anglii, Francii, kde byl roku 1791 v reakci na Francouzskou revoluci schválen zákon o patentech a Spojených státech amerických. V první polovině století 19. následně přijala zákon o patentech řada dalších evropských zemí.¹⁵

¹³ HORÁČEK, Roman; ČADA, Karel a HAJN, Petr. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3., doplněné a přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-655-5, s. 71.

¹⁴ ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2, s. 19.

¹⁵ ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2, s. 20.

Za zmínku stojí jednotná patentová úprava v Německu, účinná od roku 1842, avšak ne pro všechny německé státy. Důkladná právní úprava patentových práv v Německu byla přijata až o 35 let později. Systém „*first to invent*“ (patent se uděluje tomu vynálezci, který jako první daný vynález vynalezl) byl nahrazen systémem „*first to file*“ (patent se uděluje tomu vynálezci, který jako první podal patentovou přihlášku), nově byly patentové přihlášky zveřejňovány před udělením patentové ochrany a třetí osoby měly možnost odporu před udělením patentové ochrany. K udržování patentu byly zavedeny poměrně vysoké poplatky. Aby tedy došlo k umožnění ochrany i malým podnikům, byl na konci 20. století zaveden systém užitečných vzorů.¹⁶

Na území českých zemí upravoval patentovou ochranu císařský patent z roku 1832 vydaný Františkem II. Později roku 1897 byl nahrazen rakouským zákonem o ochraně vynálezů (patentový zákon), který platil na našem území až do roku 1952, kdy byl přijat zákon č. 6/1952 Sb., o vynálezech a zlepšovacích námětech. O 5 let později, v roce 1957 byl přijat zákon č. 834/1957 Sb., o vynálezech, objevech a zlepšovacích návrzích, po kterém následoval zákon č. 84/1972 Sb., o objevech, vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích. Následně byl přijat zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, který platí dodnes.¹⁷ Dříve, v roce 1919, byl také v Praze založen Patentní úřad a Patentní soud, který sloužil jako odvolací instance proti konečným rozhodnutím zrušovacího oddělení Patentního úřadu. Počet podaných patentových přihlášek se v roce 1930 vyšplhal na zhruba 10 000.¹⁸

1.1.1 Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví

Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví byla prvním významným sjednocujícím prvkem v oblasti ochrany průmyslového vlastnictví.

První myšlenky o mezinárodní úpravě v oblasti průmyslového vlastnictví se zrodily ve Velké Británii, která byla v té době průmyslově nejvyspělejší zemí. První snahy o vyřešení této otázky se objevily už v roce 1851 u příležitosti první světové výstavy, kde se měl pořádat i mezinárodní kongres, zatím však bezvýsledně.

¹⁶ ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2, s. 19-21.

¹⁷ ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2, s. 22.

¹⁸ HORÁČEK, Roman; ČADA, Karel a HAJN, Petr. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3., doplněné a přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-655-5, s. 73.

Světová výstava ve Vídni, která se konala roku 1873, již přinesla určité výsledky, a to hlavně díky iniciaci Spojených států, které zároveň podněcovaly tehdejší Rakousko-Uhersko k vydání zákona o ochraně vystavovaných vynálezů. V reakci na to se ve dnech 4. až 9. srpna 1873 konal ve Vídni patentový kongres, který měl za úkol vypracování základních principů pro mezinárodní reformu patentového zákonodárství. Záměr však nebyl zrealizován. U příležitosti další světové výstavy, konkrétně v Paříži roku 1878, došlo na mezinárodním kongresu o sjednocení zákonů týkajících se průmyslové právní ochrany ke zvolení výkonného výboru, který vypracoval návrh mezinárodní dohody, která se stala předmětem diplomatické konference konané v roce 1880. Té se zúčastnilo celkem 21 států a jejím cílem bylo přijetí předmětného návrhu. Na druhé Pařížské konferenci v roce 1883 byl pak tento návrh podepsán zatím 11 státy jako „Pařížská unijní úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví“ (PUÚ), která nabyla účinností 7. července 1884.¹⁹ Mezi prvotní signatáře PUÚ patřili Belgie, Brazílie, Španělsko, Francie, Guatemala, Itálie, Nizozemí, Portugalsko, Salvador, Srbsko a Švýcarsko. V roce 1884 pak přistoupila Velká Británie, v roce 1887 USA, v roce 1889 Japonsko, Německo v roce 1903, Rakousko-Uhersko v roce 1909, Československo v roce 1919 a Sovětský svaz v roce 1965. Počet členů dále narůstal a dnes již činí 179²⁰.

PUÚ nahradila *princip reciprocity* (vzájemné uznání práv a povinností mezi dvěma nebo více zeměmi - pokud jedna země poskytuje určitá práva nebo výhody občanům druhé země, očekává se, že druhá země poskytne obdobná práva nebo výhody občanům první země) pro zahraniční přihlašovatele *principem národního zacházení* (každý členský stát Pařížské úmluvy má poskytovat stejnou právní ochranu pro vynálezy občanů ostatních členských států, jakou poskytuje svým vlastním občanům) a zavedla prioritní lhůtu pro nejprve šestiměsíční, později dvanáctiměsíční patenty a prioritní doklady, které měly usnadnit mezinárodní právní ochranu.²¹ Prioritou se obecně rozumí přednostní právo na poskytnutí právní ochrany před ostatními s pozdější prioritou. Systém tohoto práva přednosti se odvozuje od toho, kdo podal přihlášku jako první – systém *first to file*. Pařížská úmluva zavedla, že na základě první přihlášky v členské zemi může přihlašovatel

¹⁹ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s.7-8.

²⁰ Údaje ze dne 11. září 2023, zdroj:

https://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/ShowResults?search_what=C&treaty_id=2

²¹ ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2, s. 22.

nebo jeho zástupce v jiné členské zemi uplatnit v tzv. prioritním intervalu podání přihlášky přednostní právo na poskytnutí ochrany ze dne podání první přihlášky. Právo priority má nemalý význam pro přihlašovatele, který hodlá podat přihlášku ve více státech – nemusí podat patentovou přihlášku ve všech zemích najednou, aby získal právo přednosti, nýbrž stačí podat přihlášku ve stanoveném prioritním intervalu a současně prioritu řádně uplatnit.²²

Dalším neméně významným principem, který PUÚ zakotvuje, je princip nezávislosti udělených patentových ochran spočívající v tom, že patenty, o něž bylo žádáno v jednotlivých unijních zemích, nebudou závislé na patentech udělených v jiných zemích na totožný předmět. Prakticky to znamená, že například udělení patentu v jedné zemi nezavazuje druhou zemi, aby patent taktéž udělila a zároveň zánik či zrušení patentu v jedné zemi neznamená jeho zánik či zrušení ve druhé zemi.²³ PUÚ dále v čl. 5 umožnila zemím učinit legislativní opatření k udělování nucených licencí²⁴, aby zabránila zneužívání, které by mohlo z výkonu výlučného práva z uděleného patentu vzejít, například jeho neužíváním nebo nedostatečným užíváním. Právo majitele patentu na úhradu ceny licence však není udělením nucené licence dotčeno.²⁵

Opomenout nelze ani princip výlučné ochrany předmětů průmyslového vlastnictví, mimo jiné i patentů. Poskytnutím právní ochrany patentu získává jeho majitel výlučné právo s patentem nakládat – užívat jej či poskytovat práva k patentu třetím osobám na základě licence, převést ho nebo využít patent jako předmět zástavního práva. Doba platnosti práv ze získané právní ochrany nastává již podáním přihlášky se žádostí o poskytnutí právní ochrany a trvá dvacet let. Účinky ochrany však nastávají až současně s udělením patentu. S tímto principem se významně pojí problematika využívání předmětu patentu. Nikdo není oprávněn přímo či nepřímo využívat patent bez souhlasu jeho majitele. Přímým využíváním

²² JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*. 2. vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-50-2, s. 36.

²³ Čl. 4bis PUÚ

²⁴ V případě, že majitel patentu bezdůvodně vynález nevyužívá vůbec nebo jen nedostatečně a přitom v přiměřené lhůtě nepřijal žádnou nabídku na uzavření licenční smlouvy nebo v případě ohrožení důležitého veřejného zájmu, může soud nebo Úřad průmyslového vlastnictví udělit nevýlučné právo k využívání vynálezu (nucenou licenci). Udělením nucené licence však není dotčeno právo majitele patentu na úhradu ceny licence.

JAKL, Ladislav. *Národní, mezinárodní a regionální systémy ochrany průmyslového vlastnictví*. 3. upravené a rozšířené vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-43-4, s. 50.

²⁵ JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*. 2. vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-50-2, s. 43-44.

se rozumí vyrábění, nabízení, uvádění na trh nebo používání výrobku, který je předmětem patentové ochrany, jeho dovážení, skladování či jiné nakládání s ním. Pod pojmem nepřímé využívání se skrývá dodávání nebo nabízení prostředků týkajících se podstatného prvku k uskutečnění chráněného vynálezu, jestliže je vzhledem k okolnostem zřejmé, že tyto prostředky jsou způsobilé k jeho uskutečnění a jsou k němu určitým způsobem určeny.²⁶

Úmluva byla v průběhu své platnosti již několikrát revidována, v Bruselu v roce 1890, ve Washingtonu v roce 1911, v Haagu v roce 1925, v Londýně v roce 1934 a v Lisabonu v roce 1958. Poslední revize proběhla v roce 1967 konferencí ve Stockholmu. V tomto roce se také původní Mezinárodní unie pro ochranu průmyslového vlastnictví začlenila do systému spojených národů, čímž byla vytvořena Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO).²⁷

Další pokusy o revize pak ještě probíhaly na konferenci v Ženevě v roce 1980 a Nairobi v roce 1981, které pouze poukázaly na neschopnost dalšího rozvoje PUÚ. Příčinou je především nutnost jednomyslného souhlasu k přijetí jakýchkoli změn, stačí tedy nesouhlas jediného státu a změna nemůže být přijata. Postupem se tedy zrodily jiné iniciativy s podobnými záměry, jako PUÚ, tedy o harmonizaci patentového práva a spolupráci v nabývání patentové ochrany, a to na základě čl. 19 PUÚ, na základě kterého si mohou unijní země navzájem vyhrazovat právo sjednat odděleně mezi sebou zvláštní dohody na ochranu průmyslového vlastnictví za podmínky, že takové dohody neodporují ustanovením PUÚ. Díky tomuto ustanovení tedy postupně vznikaly další dohody, jako např. Smlouva o patentové spolupráci z roku 1970 nebo Úmluva o udělování evropských patentů z roku 1973.²⁸

1.1.2 Smlouva o patentovém právu (Patent Law Treaty)

Na popud Spojených států, Japonska a EHS počalo WIPO podnikat v roce 1984 první kroky směřující k mezinárodní harmonizaci patentového práva. V roce 1991 předložila WIPO návrh smlouvy, označované jako PLT (Patent Law Treaty) na diplomatické konferenci v Haagu. Návrh smlouvy obsahoval nejen údaje

²⁶ JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*. 2. vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-50-2, s. 44-45.

²⁷ ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2, s. 22.

²⁸ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 14.

o předmětech způsobilých ochrany, ale i podmínky patentovatelnosti, výluky z patentovatelnosti, vysvětlení vynálezu, formu a obsah popisu a patentových nároků, účinků patentové ochrany, doby ochrany, zavedení tzv. „*grace period*“²⁹ a „*systemu prvního přihlašovatele*“, neboli již zmíněný „*first to file*“. Tato smlouva však i přes počáteční snahu nebyla přijata, nicméně řada států v té době novelizovala svou právní úpravu patentového práva a využila tak navrhovaných usnesení smlouvy ve své právní úpravě patentového práva.³⁰

Snahy o přijetí PLT nakonec skončily úspěchem, byť ne úplným. Roku 1995 totiž opět předložila WIPO návrh smlouvy, tentokrát však co do obsahu zúžený na formální náležitosti národních a regionálních patentových přihlášek a některé procesní úkony s nimi spojené. V tomto rozsahu byla pak PLT 1. června 2000 v Ženevě přijata.³¹ V současné době čítá PLT 60 členských států.³²

PLT nakonec harmonizovala jen některé otázky, které jsou konkrétně spojené s přiznáním data podání patentové přihlášky (čl. 5 PLT), formou a obsahem přihlášky (čl. 6 PLT), zastupováním (čl. 7 PLT), doručováním (čl. 8 a 9 PLT), omezením následků nedodržení formalit (čl. 10 PLT) a podobně. Jelikož je PLT smlouvou otevřenou, mohou být členy nejen kterékoli členské státy PUÚ, ale i regionální patentové organizace (např. Evropská patentová organizace) a za určitých podmínek stanovených článkem 20 PLT i mezivládní organizace.³³

1.1.3 Štrasburská dohoda o mezinárodním patentovém třídění a Budapešťská smlouva o mezinárodním uznávání uložení mikroorganismů k účelům patentového řízení

Štrasburská dohoda o mezinárodním patentovém třídění i Budapešťská smlouva o mezinárodním uznávání uložení mikroorganismů k účelům patentového řízení patří mezi tzv. klasifikační smlouvy.

Štrasburská dohoda zavádí Mezinárodní klasifikaci patentů (International Patent Classification) – rozděluje technologii celkem na 8 úseků s přibližně 70 000 podskupinami. Tato klasifikace hraje významnou roli při vyhledávání dosavadních

²⁹ Období před datem podání nebo datem priority patentové přihlášky, během kterého může vynálezce zveřejnit svůj vynález, aniž by byla zmařena jeho novost pro účely patentování.

³⁰ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 26-27.

³¹ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 26-27.

³² Údaje ze dne 12.09.2023, zdroj: <https://www.upcounsel.com/patent-law-treaty>

³³ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 28.

patentových dokumentů v procesu udělování nových patentů pro potenciální vynálezce i výzkumníky.³⁴ Uzavřena byla v roce 1971 ve Štrasburku a dosud je průběžně doplňována. Dohoda má statut zvláštní dohody na základě čl. 19 PUÚ a vytváří zvláštní unii členských států, která spadá pod vedení WIPO, je dohodou uzavřenou, tzn. přistoupit k ní může kterýkoli z členských států PUÚ, a v současné době čítá 65 členských států³⁵.

Budapešťská smlouva, přijatá v roce 1977, se týká specificky oblasti mikroorganismů. Nejen z hlediska podávání patentové přihlášky, ale i v průběhu celé doby platnosti příslušného patentu, je nutné deponovat příslušný mikroorganismus u vhodné instituce, aby byl k dispozici. Budapešťská smlouva zavádí možnost deponování mikroorganismu u jednoho z uznaných mezinárodních míst (v České republice je jím Česká sbírka mikroorganismů se sídlem v Brně). Státy, které tvoří strany Budapešťské smlouvy, tvoří Unii pro mezinárodní uznávání uložení mikroorganismů k účelům patentového řízení (čl. 1 Budapešťské smlouvy). Článek 6 Smlouvy dále stanovuje podmínky, které musí národní ukládací místo splňovat. Je nezbytné, aby instituce existovala trvale, měla personál a vybavení předepsané prováděcím předpisem, nezbytné pro vykonávání svých vědeckých a administrativních úkolů podle Smlouvy, být nestranná a objektivní, k účelům ukládání být za stejných podmínek dostupná všem deponentům, přijímat k uložení všechny nebo některé druhy mikroorganismů, zkoumat jejich životaschopnost a uchovávat je podle ustanovení prováděcího předpisu, vydávat deponentům stvrzenky a veškerá požadovaná prohlášení o životaschopnosti podle ustanovení prováděcího předpisu a nakonec za podmínek a způsobem stanoveným prováděcím předpisem dodávat vzorky všech uložených mikroorganismů.³⁶

1.1.4 Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights)

Uzavření dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS) v rámci Světové obchodní organizace (WTO) v roce 1994 je významným milníkem v rámci ochrany práv duševního vlastnictví. Dohoda TRIPS je komplexní mezinárodní smlouvou, která jako první zakotvila minimální požadavky na ochranu

³⁴ KOŠÍK, Petr. *Patentové litigace s mezinárodním prvkem*. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-862-7, s. 8.

³⁵ Údaje ze dne 12.09.2023, zdroj:

https://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/ShowResults?search_what=B&bo_id=19

³⁶ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 33-34.

duševního vlastnictví zároveň s požadavky na prosazování práv tohoto charakteru.³⁷ Uzavřením Dohody TRIPS a nastavením minimálních mezinárodních standardů v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví dochází k efektivnímu řešení dosud obtížně řešitelných problémů v této oblasti.

Dohoda se dělí celkem do sedmi částí:

1. *Obecná ustanovení a základní zásady* (stanovuje zde např., že si smluvní strany mohou ve svém domácím právním řádu zavést i rozsáhlejší ochranu, než vyžaduje Dohoda TRIPS, nicméně nesmí s ní být v rozporu);

2. *Dostupnost, rozsah a užití práv k duševnímu vlastnictví;*

Oddíl 1: autorské právo a práva příbuzná;

Oddíl 2: ochranné známky;

Oddíl 3: ochrana zeměpisných označení;

Oddíl 4: průmyslové vzory;

Oddíl 5: patenty (stanovuje podmínky patentovatelnosti – novost, vynálezeckou činnost a průmyslovou využitelnost; dále pak musí být patenty dostupné a patentová práva prosazena bez diskriminace, pokud jde o místo vynálezu, oblast techniky a skutečnost, že zda jde o výrobky dovezené nebo vyrobené na místě; čl. 27(2) pak stanovuje vyloučení z patentovatelnosti vynálezů, u kterých je to nezbytné k ochraně veřejného pořádku nebo morálky, včetně ochrany života a zdraví lidí, zvířat i rostlin, nebo k zabránění vážnému zasažení životního prostředí, dále pak diagnostické, léčebné a chirurgické metody a další);

Oddíl 6: topografie integrovaných obvodů;

Oddíl 7: ochrana nezveřejněných informací;

Oddíl 8: kontrola protikonkurenčních praktik ve smluvních licencích.

3. *Prostředky k dodržování práv k duševnímu vlastnictví* (tato ustanovení upravují povinnosti smluvních stran v oblasti dodržování práv duševního vlastnictví);

4. *Zisk a udržování práv k duševnímu vlastnictví a s tím související řízení inter partes* (tato ustanovení brání vznášení nadbytečných požadavků týkajících se formalit a řízení o přihláškách

³⁷ ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2, s. 22-23.

a udělených patentech – tyto požadavky by měly být rozumné a slučitelné s ostatními ustanoveními Dohody TRIPS, zároveň by řízení nemělo být složité, nákladné a mělo by probíhat v přiměřených lhůtách);

5. *Předcházení a řešení sporů;*

6. *Přechodná ustanovení;*

7. *Institucionální a závěrečná ustanovení* (pro sledování působení Dohody TRIPS je ustanovena Rada pro obchodní aspekty práv k duševnímu vlastnictví).³⁸

V systému evropského práva jde o tzv. smíšenou mezinárodní smlouvu, kde jsou členy jak členské státy Evropské unie, tak i Evropská unie jako taková, čímž se dohoda TRIPS stává součástí unijního práva, které je nadřazeno právu vnitrostátnímu jednotlivých členských zemí. Uzavřením dohody TRIPS nastala v oblasti ochrany duševního vlastnictví určitá institucionální dvojkolejnost, neboť exkluzivní postavení WIPO tím skončilo.³⁹

1.1.5 Smlouva o patentové spolupráci (Patent Cooperation Treaty)

Smlouva o patentové spolupráci (PCT) přijatá ve Washingtonu v roce 1970 s účinností od roku 1978 přinesla další, především administrativní změny, které usnadnily a zlevnily mezinárodní patentovou ochranu.⁴⁰ Z důvodu finanční náročnosti přihlašování patentů v jednotlivých zemích národní cestou se hledala cesta, jak zjednodušit a zhospodárnit získání ochrany vynálezů hlavně v případě, kdy se požaduje ochrana ve více státech, a také jak usnadnit a urychlit veřejnosti přístup k informacím o množství nejnovějších technických řešení.⁴¹ To vše díky nebývalému vzrůstu aktivit v přihlašování vynálezů k ochraně v průběhu 60. let 20. století. Důsledkem toho byly totiž stále rostoucí počty nevyřízených patentových přihlášek u národních patentových úřadů, kde však největší část z nich tvořily přihlášky podávané paralelně kvůli principu teritoriality. Tyto přihlášky nicméně musely projít stejným přihlašovacím procesem, tzn. provedení rešerše, průzkum patentovatelnosti, publikace apod. Jak se prodlužovala doba řízení, vzrůstal s tím

³⁸ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 37-43.

³⁹ ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2, s. 23.

⁴⁰ ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2, s. 22.

⁴¹ HOŠKOVÁ, Marta. *Přihlašování vynálezů do zahraničí cestou PCT*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2015. ISBN 978-80-87956-25-0, s. 13.

i nepříznivý důsledek, kterým byla nedostupnost obsahu projednávaných přihlášek třetím osobám (konkurentům) a z toho plynoucí dlouhodobá právní nejistota ohledně existujících práv.⁴²

U zrodu PCT stála jména jako Albert Kriegel, Kurt Haertel, Romuald Singer nebo Klaus Pfanner, kteří se později významně podíleli na vzniku evropského patentového systému (vzniklého na základě Úmluvy o udělování evropských patentů). To přispělo k jejich vzájemné kompatibilitě a kombinovanému využití tzv. Euro-PCT cestou. PCT je smlouvou otevřenou a zároveň zvláštní dohodou ve smyslu čl. 19 PUÚ.⁴³

První mezinárodní přihláška byla podána 1. června 1978. Do této doby byla postupně budována struktura PCT systému včetně založení Mezinárodního úřadu, rešeršních a průzkumových orgánů a byla přijímána legislativa umožňující funkci národních patentových úřadů jako úřadů přijímacích, určených nebo zvolených. V závěrečné fázi implementace se koordinovalo zahájení systému PCT se zahájením fungování evropského patentového systému, přičemž oba systémy začaly fungovat současně.⁴⁴

1.1.5.1 Podstata PCT systému

Princip systému PCT spočívá v tom, že podání jedné mezinárodní patentové přihlášky má totožné účinky jako podání přihlášky u národních patentových úřadů jednotlivých smluvních států, tedy jedna mezinárodní přihláška PCT má stejný účinek jako současné podání přihlášky ve větším počtu zemí. Přihláška se podává u tzv. přijímacího úřadu, kterým je v praxi národní úřad země přihlašovatele (v České republice je takovým úřadem Úřad průmyslového vlastnictví). Společným přijímacím úřadem pro všechny členské země PCT je Mezinárodní úřad, příslušníci Úmluvy o udělování evropských patentů mají možnost podat přihlášku u Evropského patentového úřadu (EPO), pokud má mezinárodní přihláška vést k též k udělení evropského patentu.⁴⁵

⁴² JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 44-45.

⁴³ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 45-46.

⁴⁴ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 45-46.

⁴⁵ JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*. 2. vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-50-2, s. 164-165.

Shrneme-li podstatu PCT, spočívá v následujícím: 1) namísto několika národních se podává jediná mezinárodní přihláška, účinná ve všech smluvních státech; 2) zavádí se jeden formální přezkum mezinárodní přihlášky prováděný jedním patentovým úřadem; 3) každá mezinárodní přihláška je podrobena mezinárodní rešerši; 4) centralizované zveřejňování mezinárodních přihlášek a 5) poskytuje se možnost předběžného mezinárodního průzkumu přihlášek zprostředkovaného Mezinárodním úřadem v Ženevě. Tyto postupy společně tvoří tzv. mezinárodní fázi řízení PCT, po které následuje tzv. fáze národní, která již probíhá před patentovými úřady jednotlivých smluvních států, a která v ideálním případě končí udělením patentu a jeho následným zveřejněním. Vstup do národní fáze musí být přihlašovatelem uskutečněn zpravidla do 30 měsíců, v České republice je to od roku 2002 31 měsíců.⁴⁶

Mezinárodní přihlášku může podat kterákoli fyzická nebo právnická osoba, která je příslušníkem smluvního státu PCT nebo má na jeho území bydliště či sídlo.

Výhoda systému PCT také spočívá také v tom, že přihlašovatel nemusí v rozmezí jednorocní prioritní lhůty financovat překlady, zastoupení, poplatky a podobně u více institucí, ale jen u jednoho centrálního úřadu.⁴⁷

1.2 Úmluva o udělování evropských patentů (European Patent Convention)

Na přelomu 50. a 60. let 20. století vyvrcholily snahy o vytvoření tzv. Dohody o evropském patentu, kterou měl za úkol zpracovat koordinační výbor založený vládami Evropského hospodářského společenství (EHS). Cílem výboru bylo prostudovat otázky patentové, známkové a vzorové ochrany v rámci zemí EHS a navrhnout společné způsoby unijního řešení těchto otázek. V roce 1962 byl zveřejněn projekt Dohody o evropském patentovém právu, jež předpokládal udělování jediného autonomního patentu v rámci zemí EHS prostřednictvím jedné společné instituce – Evropského patentového úřadu (European patent office, EPO).

⁴⁶ JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*. 2. vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-50-2., s. 164-165.

⁴⁷ JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*. 2. vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-50-2, s. 164-165.

Tento projekt zpracovala Mezivládní konference pro založení evropského systému udělování patentů.⁴⁸

Základem evropského patentového systému měl být tzv. duální princip. První část představovala regionální patentový systém formálně přístupný všem evropským státům, pro které by byl udělován evropský patent s účinky národních patentů v evropských státech, které budou členy Úmluvy o udělování evropských patentů a které přihlašovatel určil ve své přihlášce. Druhá část tzv. duálního principu byla určena naopak uzavřenému okruhu zemí (členům Evropského společenství, ES), měla fungovat uvnitř té první s tím, že předpokládala udělování jediného autonomního patentu, společného pro všechny země ES.⁴⁹ Každá z částí se následně posuzovala jako samostatný projekt.

V roce 1972 představila Mezivládní konference projekt Úmluvy o udělování evropských patentů (EPC), naplňující první část výše zmíněného duálního principu. Jeho cílem byla centralizace udělovacího procesu u jinak vícenásobných patentových přihlášek podávaných v jednotlivých evropských zemích. Jedna evropská patentová přihláška by byla nově zkoumána na základě tzv. evropského patentového práva u Evropského patentového úřadu. Splňoval-li by přihlášený vynález podmínky patentovatelnosti, které stanovuje dohoda TRIPS, evropský patent by byl udělen, pouze však pro státy v přihlášce určené. Po udělení by měl evropský patent účinky patentů národních.⁵⁰

Úmluvu o udělování evropských patentů, respektive její závěrečný text, podepsalo 5. října 1973 celkem 14 států – Belgie, Velká Británie, Řecko, Dánsko, Irsko, Itálie, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Nizozemsko, Norsko, Francie, Spolková republika Německo, Švýcarsko a Švédsko. Zbýlých 7 zemí si vyhradilo podepsání dohody během následujících šesti měsíců. Jako součást EPC byly přijaty i další dokumenty, kterými jsou Prováděcí předpis k Úmluvě o udělování evropských patentů, Protokol o výsadách a imunitách Evropské patentové organizace (Protokol o výsadách a imunitách), Protokol o centralizaci a zavedení evropského patentového systému (Protokol o centralizaci), Protokol o příslušnosti

⁴⁸ JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*. 2. vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-50-2, s. 170.

⁴⁹ JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*. 2. vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-50-2, s. 170.

⁵⁰ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 67-68.

soudu a uznávání rozhodnutí o nároku na udělení evropského patentu (Protokol o uznávání) a Protokol o výkladu článku 69 Úmluvy. Účinnosti nabyla EPC dne 7. října 1977. První přihláška pak byla podána 1. června 1978.⁵¹

Druhou část tzv. duálního principu tvořila, jak již bylo zmíněno, Dohoda o evropském patentu pro společný trh (Dohoda o patentu společenství), kterou podepsaly na žádost Velké Británie členské státy ES 15. prosince 1975 v Lucembursku. Smyslem bylo rozvinout evropský systém udělování patentů do té míry, aby byl pro členské státy ES udělován jediný patent, tzv. patent společenství, který by měl stejné účinky pro celé společenství. Tato dohoda však nikdy nenabyla účinnosti. Snahy o vytvoření jednotného patentu pro celé území Evropské unie tím však neskončily a vyvrcholily vytvořením Jednotného evropského patentu a Jednotného patentového soudu.⁵²

1.2.1 Evropská patentová organizace

Aby bylo řádně dosaženo spolupráce mezi smluvními zeměmi EPC spočívající v centralizovaném udělování patentů na základě jednotných patentových předpisů, došlo k vytvoření Evropské patentové organizace smluvních zemí, přestože je EPC zvláštní dohodou ve smyslu čl. 19 PUÚ a současně smlouvou o regionálním patentu ve smyslu čl. 45 odst. 1 PCT. Evropská patentová organizace je tedy mezinárodní regionální organizací, která uděluje evropské patenty na základě tzv. evropského patentového práva, společného pro všechny smluvní státy. Evropskou patentovou organizací se sídlem v Mnichově tvoří Evropský patentový úřad (EPO), který má za úkol udělovat patent a Správní rada, která kontroluje činnost EPO. V čele Organizace pak stojí prezident EPO.⁵³

Financování nákladů organizace upravuje hlava V. části první EPC. Náklady se pokrývají 1) z vlastních prostředků (zejména vybíranými poplatky); 2) platbami smluvních států z vybraných udržovacích poplatků za evropské patenty udržované v těchto státech; 3) v případě potřeby zvláštními příspěvky smluvních států (tato forma financování byla praktikována pouze v počátcích fungování organizace, dnes se jí již nevyužívá); a 4) příjmy předpokládanými podle čl. 146

⁵¹ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 68-69.

⁵² JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 71.

⁵³ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 72.

EPC. Veškeré příjmy a výdaje organizace se plánují v ročním rozpočtu, který je předkládán prezidentem EPO Správní radě, která jej schvaluje.⁵⁴

Evropský patentový úřad

Základním úkolem EPO, jak už bylo zmíněno výše, je udělování evropských patentů. EPO můžeme rozdělit na tři pomyslné útvary, kdy každý z nich plní různou funkci. První z útvarů tvoří oddělení přihlašovací, rešeršní, průzkumové a odporové a právní – to jsou tzv. prvoinstanční útvary. Druhou kategorií pak tvoří technické a právní stížnostní senáty, tedy druhoinstanční útvary. Poslední, třetí kategorií tvoří Velký stížnostní senát.⁵⁵

Další významnou funkcí EPO je vedení evropského patentového rejstříku (veřejně přístupná informační databáze), Evropského patentového věstníku nebo Úředního listu (Official Journal, obsahující všeobecná oznámení, sdělení prezidenta EPO a podobně).⁵⁶

Správní rada

Správní rada je jedním ze dvou orgánů Evropské patentové organizace, druhým je Evropský patentový úřad. Rada působí jako kontrolní orgán úřadu a je složena ze zástupců členských států EPO. Správní radu tvoří předseda a místopředseda, který zastupuje předsedu v případě, že nemůže vykonávat své povinnosti. Funkční období předsedy i místopředsedy správní rady jsou tři roky, nicméně jejich funkční období lze prodloužit.⁵⁷

1.2.2 Řízení k udělení patentu před Evropským patentovým úřadem

Příhlášku se žádostí o udělení evropského patentu podává přihlašovatel buďto prostřednictvím národního úřadu průmyslového vlastnictví členského státu EPC, nebo přímo u Evropského patentového úřadu v Mnichově či jeho pobočky v Haagu. V přihlášce je přihlašovatel povinen určit ty státy Úmluvy, v nichž chce právní ochrany daného vynálezu dosáhnout. Následně provádí EPO vstupní, formálně-právní rešerši na světovou novost a zpravidla po 18 měsících od priority

⁵⁴ JENERÁL, Emil. Mezinárodní úmluvy v patentovém právu. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 73.

⁵⁵ JENERÁL, Emil. Mezinárodní úmluvy v patentovém právu. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 73-75.

⁵⁶ JENERÁL, Emil. Mezinárodní úmluvy v patentovém právu. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 73-75.

⁵⁷ *European Patent Office. Online. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/about-us/governance/administrative-council> [citováno 2023-10-10].*

příhlášku spolu s rešeršní zprávou zveřejní, a to tak, jak byla podána (s odstraněním pouze základních formálních vad). Do 6 měsíců ode dne oznámení o zveřejnění zprávy o rešerši v Evropském patentovém věstníku musí přihlašovatel požádat o provedení průzkumu patentovatelnosti přihlašovaného vynálezu a zaplatit poplatek. V rámci tohoto průzkumu EPO zjišťuje, zda vynález splňuje podmínky pro udělení patentu ve smyslu Evropské patentové úmluvy. Nesplňuje-li vynález tyto podmínky, vyzve EPO přihlašovatele, aby ve stanovené lhůtě podal připomínky – neučiní-li tak, hledí se na přihlášku jako by byla vzata zpět. Pokud přihlašovatel splňuje dané podmínky, vydá EPO rozhodnutí o udělení evropského patentu. Rozhodnutí nabývá účinnosti dnem zveřejnění jeho oznámení v Evropském patentovém věstníku společně s evropským patentovým spisem, obsahujícím popis vynálezu, patentové nároky a případně i výkresy. Po zveřejnění lze ve lhůtě 9 měsíců podat u EPO námitky či odpor proti udělení patentu. Námitky se podávají písemně, musí být odůvodněny a za podané se považují až po zaplacení stanoveného poplatku. Tyto námitky se vztahují na evropský patent ve všech smluvních státech, ve kterých byl přihlašován.⁵⁸

Čl. 100 Úmluvy obsahuje taxativně vyjmenované důvody, ze kterých lze odpor podat. Například se jedná o situaci, kdy vynález není ve svém popisu dostatečně vysvětlen nebo je předmět patentu nad rámec obsahu původně podané patentové přihlášky.

O podaných námitkách se rozhoduje v tzv. odporovém řízení. Jde o řízení nezávislé na předchozím průzkumovém řízení a probíhá u EPO, konkrétně před odporovým oddělením. Rozhoduje technický tříčlenný senát, přičemž alespoň dva členové se nesměli zúčastnit řízení o udělení patentu. Odporové řízení končí rozhodnutím, kterým se patent zruší, nebo se odpor zamítne. Nejčastěji však končí mezitímním rozhodnutím, v němž se uvádí, že ve stavu, jak byl evropský patent na základě řízení o odporu vlastníkem pozměněn, vyhovuje předmět patentu podmínkám Úmluvy a vydá rozhodnutí o zachování evropského patentu v pozměněném rozsahu, které je oznámeno v Evropském patentovém věstníku a je vydán nový evropský patentový spis. Podání odporu nestaví účinky evropského patentu v určených zemích. Pokud marně uplynula lhůta pro podání odporu, případně v řízení o odporu nebyl evropský patent zrušen, může být později zrušen

⁵⁸ JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*. 2. vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-50-2, s. 172-173.

již pouze s účinky v jednotlivých zemích (tedy např. pro Českou republiku může být zrušen pouze rozhodnutím Úřadu průmyslového vlastnictví na základě §23 patentového zákona). Rozhodnutí o odporu před EPO má účinky *ex tunc* ve všech určených státech. Proti rozhodnutí o odporu se lze dále bránit stížností, jejíž podání však již má odkladný účinek.⁵⁹

1.2.2.1 *EURO-PCT* cesta k udělení patentu

EURO-PCT řízení je řízením probíhajícím podle smlouvy PCT, v souladu s čl. X. EPC před EPO. Pokud by došlo k rozporu Smlouvy PCT a EPC, přednost má dle čl. 150 odst. 1 EPC ustanovení Smlouvy PCT. Principem je, že mezinárodní přihláška, u které je určeným úřadem EPO a které bylo potvrzeno datum mezinárodního podání, má od tohoto dne účinek jako řádná evropská přihláška a je rovnocenná řádné evropské přihlášce. V momentě, kdy mezinárodní přihláška vstoupí do národní fáze (před EPO), nazýváme tuto fázi evropskou. Do této fáze se přihláška dostává po uplynutí 31 měsíců od priority.⁶⁰

1.3 Přijetí jednotné patentové ochrany v Evropské unii

Idea vytvoření společného evropského patentového soudu byla od počátku svazována s ideou vytvoření jednotného nadnárodního patentu, který by měl účinky na celém území Evropy. Toho však nešlo dosáhnout bez společné úpravy patentového práva.⁶¹

Již roku 1949 byla francouzským senátorem Longchambonem představena shromáždění Rady Evropy jeho představa Evropského patentového úřadu, která však byla odmítnuta. Následně začaly skandinávské země harmonizovat své patentové zákony, s cílem vytvořit systém, v rámci kterého by na základě jedné tzv. skandinávské patentové přihlášky došlo k udělení svazku národních patentů. Ani toto však nebylo realizováno. V roce 1969 předložila Francie Radě ministrů ES návrh, který směřoval k obnově jednání o vytvoření společného patentového práva, s konkrétním cílem na vytvoření dvou samostatných úmluv. První měla upravovat evropský proces udělování svazku patentů Evropským patentovým úřadem a měla

⁵⁹ HORÁČEK, Roman; ČADA, Karel a HAJN, Petr. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3., doplněné a přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-655-5, s. 226-227.

⁶⁰ HOŠKOVÁ, Marta. *Přihlašování vynálezů do zahraničí cestou PCT*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2015. ISBN 978-80-87956-25-0, str. 67.

⁶¹ JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 147-148.

pokrývat co nejvíce evropských států. Ta byla později přijata jako EPC. Druhá se pak týkala vytvoření jednotného evropského patentu v rámci členských států ES. Dva roky poté, co došlo v Mnichově k úspěšnému schválení EPC se konala v Lucemburku konference, na které byla podepsána Úmluva o evropském patentu pro společný trh, která měla vytvořit komunitární patent. Tato Úmluva sice upravovala evropské patentové právo, nicméně spory z těchto patentů měly být řešeny u národních soudů, které aplikují národní procesní normy. Ne všechny členské státy ES však byly připraveny na přijetí takové úmluvy a nepodařilo se naplnit potřebné kvórum ratifikací.⁶²

V roce 2000, po ukončení lisabonského summitu Evropské rady, předložila Komise EU návrh Nařízení o komunitárním patentu. Právním základem Návrhu se stal čl. 308 Smlouvy o ES, který říká, že *„ukáže-li se, že k dosažení některého z cílů Společenství v rámci společného trhu je nezbytná určitá činnost Společenství, a tato smlouva mu k tomu neposkytuje nezbytné pravomoci, přijme Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně vhodná opatření.“* Veškeré snahy o vytvoření jednotného komunitárního patentu a jednotného patentového soudu skončily v roce 2004 opět neúspěchem.⁶³ V dubnu 2011 vydala Evropská komise návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany a návrh nařízení Rady, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany s ohledem na příslušná ujednání o překladu. Dopady obou návrhů byly následně posouzeny. Během posuzování vyplynula na povrch největší úskalí existujících evropských patentů, kterými jsou vysoké náklady na překlady a zveřejňování evropských patentů, nejednotnost v udržování patentů v jednotlivých zemích v platnosti a administrativní náročnost nakládání s patenty (převody, licence atd.), kvůli čemuž je přístup k patentové ochraně v Evropě složitý a nákladný a tím pádem i méně dostupný. Proces zdlouhavého vytváření právního rámce jednotné patentové ochrany v Evropě byl završen 17. prosince 2012 vydáním nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1257/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany (UPR), nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1260/2012, kterým se provádí posílená

⁶² JENERÁL, Emil. Mezinárodní úmluvy v patentovém právu. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 147-148.

⁶³ JENERÁL, Emil. Mezinárodní úmluvy v patentovém právu. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1, s. 154.

spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, pokud jde o příslušná ustanovení o překladu (UPTR).⁶⁴ Krátce na to, 19. února 2013 byla ještě podepsána poslední součást tzv. patentového balíčku, Dohoda o jednotném patentovém soudu (UPCA). UPCA podepsalo 24 států z tehdejších 25 členských států (nepodepsalo ji pouze Polsko).

UPR využívá již existujícího systému udělování evropských patentů podle EPC a umožňuje majitelům patentů do jednoho měsíce po udělení evropského patentu požádat o EPO o vyznačení jednotného účinku ve všech členských státech Evropské unie (s výjimkou Španělska a Itálie). Nejdůležitějším znakem jednotného evropského patentu je, že poskytuje jednotnou ochranu a má stejný účinek ve všech členských státech a tedy omezit, převést nebo zrušit ho lze taktéž pouze ve vztahu ke všem zúčastněným členským státům. Přijetím UPR se zjednoduší udržování patentů v platnosti, neboť majitelé jednotných evropských patentů budou platit pouze jednotný roční udržovací poplatek EPO. UPTR stanovuje, že bude jednotný patent udělen v jednom z úředních jazyků EPO, tj. v angličtině, francouzštině nebo němčině a patentové nároky zveřejněny i ve dvou zbývajících jazycích. K dispozici budou také strojové překlady udělených patentů do všech úředních jazyků členských států EU. V případě sporu z patentu však musí majitel patentu předložit překlad patentu do úředního jazyka státu EU, v němž má porušovatel bydliště nebo sídlo, nebo do jazyka státu, v němž došlo k porušení patentu a dále do úředního jazyka státu, ve kterém má sídlo příslušný soud. Nakonec se prostřednictvím UPCA vytvořil soudní systém k projednávání sporů z porušení a návrhy na zrušení evropských patentů a evropských patentů s jednotným účinkem a dodatkových osvědčení udělených na podkladě předmětných patentů.⁶⁵

Podmínkou začátku účinnosti jednotného patentového systému je ratifikace UPCA alespoň ve 13 státech, přičemž mezi nimi musí být Německo a Francie. Účinky na další území se rozšiřují v závislosti na tom, které státy ještě postupně UPCA ratifikují.⁶⁶ Přihlašovatel přitom nemusí pocházet ze členského státu

⁶⁴ KRATOCHVÍL, Josef a Ladislav JAKL. *Evropský patent s jednotným účinkem a jednotný patentový soud*. Praha: Metropolitan University Prague Press; Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016. ISBN 978-80-87956-34-2, s. 46, 52.

⁶⁵ Unitary Patent. *Epo.org*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/applying/european/unitary/unitary-patent> [citováno 2023-09-19].

⁶⁶ Unitary Patent. *Epo.org*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/applying/european/unitary/unitary-patent> [citováno 2023-09-19].

systému UP a UPC, pouze tím limituje patentovou ochranu na území členských států systému.

Evropskému patentu s jednotným účinkem i Jednotnému patentovému soudu se budeme podrobněji věnovat v následujících kapitolách této práce.

1.4 Komparace Evropského patentu a Evropského patentu s jednotným účinkem

Než se začneme věnovat meritě této práce, kterým je Evropský patent s jednotným účinkem, považujeme za nezbytné zaměřit se na jeho komparaci s evropským patentem, neboť jde o dvě základní formy patentové ochrany v Evropě. Tyto dva typy patentové ochrany jsou základními pilíři ochrany vynálezů v Evropě a jejich porozumění je proto klíčové. Ačkoli oba typy patentů spadají do stejného systému ochrany duševního vlastnictví, existují mezi nimi zásadní rozdíly. Tyto rozdíly se týkají jak procesu získání patentu, tak jeho následné ochrany či účinků.

Od vstupu EPC v platnost mohou vynálezci a inovující společnosti získat evropské patenty prostřednictvím centralizovaného postupu udělování patentů. EPO uděluje evropský patent po jednotném zkoumání evropské patentové přihlášky, čímž šetří vynálezce a inovační společnost náklady za podávání jednotlivých národních patentových přihlášek u národních úřadů smluvních států EPC.

Každý evropský patent udělený EPO však musí být validován a udržován individuálně v každé zemi, kde si majitel patentu přeje, aby nabyl účinnosti. Jde o složitý a potenciálně velmi finančně nákladný proces - požadavky na validaci se mezi zeměmi liší a mohou vést k vysokým nákladům, včetně nákladů na překlady, poplatků za validaci (tj. poplatků splatných v některých členských státech za zveřejnění překladů) a souvisejících nákladů na zastupování, jako jsou poplatky za právní zastoupení účtované za správu patentu. Tyto náklady mohou být různé, v závislosti na počtu zemí, kde si majitel patentu přeje evropský patent validovat.

67

Jednotné patenty odstraňují potřebu složitých a nákladných vnitrostátních validačních postupů. EPO má na starost technický provoz jednotného patentu

⁶⁷ Unitary Patent. *Epo.org*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/applying/european/unitary/unitary-patent> [citováno 2023-09-19].

a funguje jako jediné místo, které umožňuje registraci jednotného patentu. Za podání a následné posouzení žádosti o jednotný účinek nebo o registraci jednotného patentu se neplatí žádné poplatky a po šestiletém přechodném období nebudou vyžadovány žádné překlady po udělení patentu. Během této doby bude vyžadovaný překlad pouze informačního charakteru bez jakýchkoli právních účinků.⁶⁸

Malým a středním podnikům, fyzickým osobám, neziskovým organizacím, univerzitám a veřejným výzkumným organizacím se sídlem v EU je určen nový systém náhrad, který pokrývá náklady spojené s překladem patentové přihlášky, pokud byla podána v jiném úředním jazyce EU než v angličtině, francouzštině nebo němčině.

Jednotné patenty nepodléhají současnému roztržitému systému poplatků za prodloužení platnosti patentu – na rozdíl od dosavadních evropských patentů existuje pouze jedno řízení a jedna lhůta, všechny platby se provádějí v jednotné měně - eurech a neexistuje povinnost využívat služeb zástupce. Veškerá administrativa po udělení grantu je řešena centrálně EPO, což dále snižuje finanční náklady a množství administrativních formalit. Jednotné patenty tedy v praxi poskytují jednotnou ochranu, protože hmotné patentové právo, zejména práva udělená jednotným patentem a veškerá omezení těchto práv a opravné prostředky dostupné v případě porušení, bylo harmonizováno v UPCA.⁶⁹

Jednotný patent lze nicméně také kombinovat s klasickým evropským patentem, tedy je možné požádat o jednotný patent a navíc validovat evropský patent v těch smluvních státech EPC, na jejichž území se systém jednotného patentu nevztahuje, protože nejsou členskými státy EU nebo jsou členskými státy EU, které se neúčastní posílené spolupráce v oblasti ochrany jednotným patentem, nebo jsou členskými státy EU, které se účastní posílené spolupráce, ale dosud neratifikovaly UPCA nebo k ní nepřistoupily.⁷⁰

⁶⁸ Unitary Patent. *Epo.org*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/applying/european/unitary/unitary-patent> [citováno 2023-09-19].

⁶⁹ Unitary Patent. *Epo.org*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/applying/european/unitary/unitary-patent> [citováno 2023-09-19].

⁷⁰ *Unitary Patent Guide: Obtaining, maintaining and managing Unitary Patents. Online pdf. 2nd edition. European Patent Office, April 2022.* https://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/ShowResults?search_what=C&treaty_id=2, s. 14.

Shrneme-li si hlavní rozdíly mezi Evropským patentem a Evropským patentem s jednotným účinkem, jsou jimi:

1. **Územní rozsah** - Evropský patent je třeba validovat a udržovat individuálně v každé zemi, ve které si majitel patentu přeje, aby nabyl účinnosti. Na druhé straně, Jednotný evropský patent nabízí jednotnou ochranu ve všech participujících zemích prostřednictvím jediné žádosti u EPO.
2. **Náklady** - Validace Evropského patentu v každé zemi může být složitý a potenciálně velmi nákladný proces. Jednotný evropský patent může představovat významné úspory nákladů tím, že se vyhne nákladným překladatelským službám, které jsou vyžadovány při přihlašování patentu v mnoha členských zemích EPC prostřednictvím klasického evropského patentu.
3. **Právní ochrana** - Zatímco Jednotný evropský patent může být zneplatněn jediným rozhodnutím UPC, což by znamenalo ztrátu ochrany ve všech zemích najednou, Evropský patent může být zneplatněn pouze prostřednictvím právních řízení podaných v jednotlivých zemích. Tedy pokud je zneplatněn v jedné zemi, v ostatních zemích, kde byl validován, není jeho platnost dotčena.
4. **Flexibilita** - Držitelé Jednotného evropského patentu nemohou upustit od udržování patentové ochrany na méně relevantních trzích určitých členských zemí, aby snížili platby za udržování. Naopak, držitelé Evropského patentu mají možnost vybrat si, ve kterých zemích chtějí svůj patent udržovat.

1.4.1 Komparace litigačního řízení z evropského patentu a evropského patentu s jednotným účinkem

Dalším významným rozdílem mezi evropským patentem a evropských patentem s jednotným účinkem je beze sporu soudní řízení vznikající z patentových práv a jejich ochrany. Obecně vzato soudní řízení, které může být udělením patentu vyvoláno, se dá v zásadě rozdělit na dva typy, které se však často prolínají. Prvním typem řízení je žaloba na neplatnost patentu, druhým typem je žaloba negatorní, neboli zápurčí (tedy žaloba na zdržení se protiprávního zásahu do vlastnického práva k patentu). Tyto negatorní žaloby jsou pak často spojeny s návrhem na

finanční kompenzaci za období, kdy bylo do vlastnického práva k patentu zasahováno.

1.4.1.1 Litigace ve smyslu patentové ochrany skrze systém evropského patentu

Evropský patent je ve smyslu čl. 64 odst. 1 EPC⁷¹ udělován pro přihlašovatelem vybrané země, ve kterých má tento patent stejný účinek a podléhá stejnému režimu, jako patenty národní, a tedy „*jakékoli porušení evropského patentu se bude řešit vnitrostátním právem*“⁷². Často bývá evropský patent registrován v celé řadě zemí a řízení v každé zemi může vést k problematické situaci, kdy dojde k vydání protichůdných rozhodnutí. Příkladem této situace je tzv. „*Epilady Case*“, spor vedený mezi společnostmi Improver Corp proti Remington Consumer Product Ltd. Společnost Improver byla přihlašovatelem patentu č. EP 0 386 327 A3, Depilační strojek, který byl validován v Rakousku, Belgii, Švýcarsku, Německu, Španělsku, Francii, Velké Británii, Řecku, Itálii, Litvě, Lucembursku, Nizozemsku a Švédsku. Tento depilační strojek fungoval na principu otáčející se pružiny, která chloupky zachytila a vytrhla. Společnost Remington ve svém výrobku nahradila pružinu gumovou tyčí se zářezy, což započalo spor, ve kterém se soudy zabývaly otázkou, zda je patent žalovaným, společností Remington, porušován či nikoli. Předmětem sporu byl výklad, zda pojem spirálová pružina zahrnuje vzhledem k její funkci, gumovou tyč, o čemž soudy předmětných zemí rozhodly rozdílně. Soud v Německu, Nizozemsku, Itálii a Belgii došel k závěru, že spirálová pružina gumovou tyč zahrnuje a soudy zbylých zemí rozhodly opačně.⁷³

Ve **sporu o platnost** uděleného patentu, je podle čl. 24 odst. 4 nařízení Brusel I. bis příslušný národní soud země, ve které je platnost namítána. Je-li tedy patent registrován ve více zemích, je nezbytné podat žalobu v každé z těchto zemí. Pokud dospěje soud k závěru, že je sporný patent neplatný, stává se neplatným pouze v té zemi, v níž byla neplatnost soudem vyslovena a jeho platnost v ostatních zemích tím není dotčena. Platnost patentu zároveň nemusí být napadnuta ve všech zemích, v nichž je registrován a probíhající řízení nevytváří překážku litispendence.

⁷¹ Čl. 64 odst. 1 EPC „S výhradou ustanovení odstavce 2 poskytuje evropský patent svému majiteli ode dne zveřejnění oznámení o jeho udělení a v každém smluvním státě, pro který byl udělen, stejná práva, jaká by mu poskytoval národní patent udělený v tomto státě.“

⁷² Čl. 64 odst. 3 EPC

⁷³ KOŠÍK, Petr. *Srovnání litigačního řízení z patentu podle Evropské patentové úmluvy a jako Evropský patent s jednotným účinkem. SoukPr - Soukromé právo (Wolters Kluwer)*. 2018, (6), 14.

V České republice je příslušným soudem k rozhodování těchto sporů Městský soud v Praze.⁷⁴

Pokud jde o **řízení o porušení patentu**, příslušnost je výslovně stanovena ustanovením čl. 64 odst. 3 EPC pro národní soudy zemí, kde došlo k porušení práva k patentu. V praxi je nejčastější formou porušení práv plynoucích z patentu výroba, nabízení a uvádění na trh výrobku, který je předmětem patentu. Domáhat se může v tomto řízení majitel nápravných opatření, náhrady škody, náhrady nákladů řízení nebo vydání předběžného opatření. Volba práva pro rozhodování sporu v EU vychází z nařízení Řím II, které ve svém článku stanoví jako použitelné právo země, v níž je toto právo vymáháno. Má-li osoba za to, že je osobou poškozenou, může si nárokovat stažení výrobku z trhu, náhradu škody a nemajetkové újmy, vydání bezdůvodného obohacení, které škůdce získal v důsledku porušení práv patentu, a přiměřené zadostiučinění.⁷⁵

1.4.1.2 Litigace ve smyslu patentové ochrany skrze systém jednotné patentové ochrany

Za účelem řešení sporů z jednotných evropských patentů byl UPCA zřízen Jednotný patentový soud, který má pravomoc řešit spory z porušování, zrušení nebo prohlášení patentů za neplatné a zároveň rozhoduje o náhradě škody nebo ušlého zisku při porušování patentu. V rámci jednoho řízení může soud rozhodnout i více nároků – např. když vlastník patentu žaluje domnělého porušovatele o náhradu škody z porušování patentu a tento domnělý porušovatel se brání namítnutím neplatnosti patentu (podle porušovatele např. patent neměl být vůbec udělen pro nedostatek novosti).

Podrobněji se této problematice budeme věnovat v kapitole Jednotný patentový soud.

⁷⁴ KOŠÍK, Petr. *Srovnání litigačního řízení z patentu podle Evropské patentové úmluvy a jako Evropský patent s jednotným účinkem. SoukPr - Soukromé právo (Wolters Kluwer)*. 2018, (6), 14.

⁷⁵ KOŠÍK, Petr. *Srovnání litigačního řízení z patentu podle Evropské patentové úmluvy a jako Evropský patent s jednotným účinkem. SoukPr - Soukromé právo (Wolters Kluwer)*. 2018, (6), 14.

2 Jednotný evropský patent

„Nový“ jednotný evropský patent je založen na dosavadním evropském patentu a udělován Evropským patentovým úřadem podle pravidel EPC, kterému je po jeho udělení přiznán jednotný účinek na území zúčastněných členských států. Systém jednotného patentu navazuje na systém podle EPC, takže fáze před udělením patentu zůstává stejná.

Jak již bylo zmíněno výše, vznik jednotného patentu je představován tzv. patentovým balíčkem, který obsahuje dvě nařízení, 1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2012 ze dne 17. prosince 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany; 2) Nařízení Rady (EU) 1260/2012 ze dne 17. prosince 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, pokud jde o ustanovení o překladu; jedno rozhodnutí Rady ze dne 10. března 2011, kterým se povoluje posílená spolupráce v oblasti patentové ochrany (2011/167/EU) a Dohodu o jednotném patentovém soudu (2013/C 175/01). Systém jednotné patentové ochrany byl spuštěn současně s počátkem platnosti Dohody o jednotném patentovém soudu, která nastala 1. června 2023. Současně vstoupil v platnost sekundární právní rámec EPO, zejména pak Pravidla týkající se jednotné patentové ochrany, která formálně pověřují EPO správou jednotného patentu. K 1. červnu 2023 UPCA ratifikovaly následující státy: Rakousko, Belgie, Bulharsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Itálie, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Portugalsko, Slovinsko a Švédsko.⁷⁶

Českou republikou zatím UPCA ratifikována nebyla, neznamená to však, že uživatelé z České republiky nemohou o jednotný patent požádat nebo že by se na ně nevztahovala pravomoc UPC. Patent nicméně nebude platit na území České republiky, ale pouze na území těch členských států EU, které UPCA ratifikovaly.⁷⁷

Systém však umožnil podávat dřívější žádosti o udělení jednotného patentu EPO již od 1. ledna 2023, tedy ještě před spuštěním jednotného patentového

⁷⁶ Spuštění systému jednotné patentové ochrany a zahájení činnosti jednotného patentového soudu. *Úřad průmyslového vlastnictví*. Online. Dostupné z: <https://upv.gov.cz/prumyslova-prava/vynalezky-patenty/system-jednotne-patentove-ochrany-a-jednotny-patentovy-soud> [citováno 2023-09-23].

⁷⁷ Spuštění systému jednotné patentové ochrany a zahájení činnosti jednotného patentového soudu. *Úřad průmyslového vlastnictví*. Online. Dostupné z: <https://upv.gov.cz/prumyslova-prava/vynalezky-patenty/system-jednotne-patentove-ochrany-a-jednotny-patentovy-soud> [citováno 2023-09-23].

systemu, a to za předpokladu, že u těchto evropských patentových přihlášek bylo odesláno sdělení podle pravidla 71 odst. 3 EPC. Jsou-li splněny všechny požadavky pro zápis jednotného účinku, (stanovené Pravidly týkajícími se jednotné patentové ochrany), EPO zapíše jednotný účinek po spuštění systému jednotné patentové ochrany a sdělí žadateli datum tohoto zápisu. V případě, že byla dřívější žádost podána před 1. lednem 2023 nebo nebylo odesláno sdělení dle čl. 71 odst. 3 EPC, k žádosti se nepřihlíží. Možnost podávat dřívější přihlášky skončila s nabytím účinnosti UPCA.⁷⁸

Jedna z vizí a cílů přijetí UPR⁷⁹, zakotvená v odst. 4 říká, že „jednotná patentová ochrana bude podporovat vědeckotechnický pokrok a fungování vnitřního trhu tím, že zajistí, aby byl přístup k patentovému systému snazší, méně nákladný a právně zajištěný. Zvýší rovněž úroveň patentové ochrany tím, že umožní získat jednotnou patentovou ochranu v zúčastněných členských státech a odstraní náklady a složitost pro podniky v celé Unii. Jednotná patentová ochrana by měla být k dispozici majitelům evropského patentu ze zúčastněných členských států i z jiných států bez ohledu na jejich státní příslušnost, bydliště nebo sídlo.“

UPR zavazuje ústřední patentové úřady členských států, aby umožnily Evropskému patentovému úřadu využívání případných výsledků rešerší prováděných těmito ústředními úřady průmyslového vlastnictví ohledně národní patentové přihlášky, jejíž priorita se nárokuje v následné evropské patentové přihlášce.⁸⁰

Článek 3 ve svém odst. 1 UPR vymezuje evropský patent s jednotným účinkem jako „evropský patent udělený se stejným souborem patentových nároků ve vztahu ke všem zúčastněným členským státům a má jednotný účinek v zúčastněných členských státech, pokud je jeho jednotný účinek zapsán v rejstříku jednotné patentové ochrany“. Poskytuje vynálezům jednotnou ochranu a má stejný účinek ve všech zúčastněných členských státech.

⁷⁸ Spuštění systému jednotné patentové ochrany a zahájení činnosti jednotného patentového soudu. Úřad průmyslového vlastnictví. Online. Dostupné z: <https://upv.gov.cz/prumyslova-prava/vynalez-y-patenty/system-jednotne-patentove-ochrany-a-jednotny-patentovy-soud> [citováno 2023-09-23].

⁷⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2012 ze dne 17. prosince 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany

⁸⁰ *Unitary Patent Guide: Obtaining, maintaining and managing Unitary Patents. Online pdf. 2nd edition. European Patent Office, April 2022.*
https://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/ShowResults?search_what=C&treaty_id=2, s. 12.

Účinky evropského patentu s jednotným účinkem

Jednotný evropský patent nabývá účinnosti vždy ke dni, kdy EPO zveřejní oznámení o udělení patentu v Rejstříku jednotné patentové ochrany. Poskytuje tak majiteli právo zabránit jakékoli třetí osobě v jednání, proti kterému poskytuje ochranu, přičemž rozsah tohoto práva a jeho omezení jsou ve všech zúčastněných státech stejné.⁸¹

Je také pravděpodobné, že zbývající ratifikace UPCA neproběhnou najednou, ale postupně. V důsledku toho budou existovat různé generace jednotných patentů s různou územní působností. Územní působnost dané generace jednotných patentů zůstane stejná po celou dobu jejich platnosti, bez ohledu na další členské státy EU, které se zapojí do posílené spolupráce, a na případné následné ratifikace UPCA po datu zápisu jednotného účinku. Jinými slovy, územní působnost daného jednotného patentu se nerozšíří na další členské státy, které ratifikují UPCA poté, co EPO zaregistruje jeho jednotný účinek.⁸²

Evropský patent s jednotným účinkem jako předmět vlastnického práva

S jednotným evropským patentem, jakožto předmětem vlastnictví, se dle čl. 7 UPR zachází ve všech zúčastněných státech stejně, jako s patenty národními toho zúčastněného státu, ve kterém má podle evropského patentového rejstříku přihlašovatel ke dni podání evropské patentové přihlášky bydliště, sídlo či hlavní místo podnikání (v případě, že je evropském patentovém rejstříku zapsaných více osob jako přihlašovatelů, určuje se podle přihlašovatele, který je zapsán jako první).

2.1 Úloha Evropského patentového úřadu v jednotném patentovém systému

Administrativní úloha EPO ve smyslu čl. 143 EPC spočívá v provádění různých úkonů v souladu s vnitřními předpisy EPO. Tyto úkony nám taxativně vymezuje čl. 9 odst. 1 UPR a patří mezi ně správa žádostí majitelů evropských patentů o přiznání jednotného účinku; správa rejstříku jednotné patentové ochrany; příjem a záznam nabídek licencí, jejich zpětvzetí apod.; zveřejňování překladů v souladu s čl. 6 UPTR během přechodného období; výběr a správa udržovacích poplatků za jednotné evropské patenty za roky následující po roce, ve kterém je

⁸¹ Pravidlo č. 5 odst. 1 a 2 UPRR

⁸² *Unitary Patent Guide: Obtaining, maintaining and managing Unitary Patents. Online pdf. 2nd edition. European Patent Office, April 2022.*

https://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/ShowResults?search_what=C&treaty_id=2, s. 12.

v Evropském patentovém věstníku zveřejněno oznámení o udělení patentu; správa systému náhrad nákladů na překlady (podmínky tohoto systému jsou stanoveny článkem 5 UPTR); zajištění předložení žádostí majitelů patentů o jednotnou patentovou ochranu v jazyce řízení, a to do jednoho měsíce od zveřejnění oznámení o udělení patentu v Rejstříku jednotné patentové ochrany; a zajištění uvedení jednotného účinku v rejstříku jednotné patentové ochrany (v případě, že byla žádost o jednotný účinek podána, aby byla během přechodného období předložena spolu s překlady a aby byl EPO informován o všech omezeních, převodech a zrušeních jednotných evropských patentů a licencí k nim).

Za tímto účelem bylo v rámci EPO zřízeno zvláštní Oddělení pro jednotnou patentovou ochranu. Výdaje, které jsou vynaloženy na činnost EPO, jsou hrazeny z poplatků, které jsou vybírány za evropské patenty a jednotné evropské patenty.⁸³

V řízení před EPO má každý majitel či žadatel možnost být zastoupen. Na zastoupení se vztahuje stejný režim, jako v případě EPC. Majitelé patentů, kteří mají své bydliště nebo sídlo na území některého ze smluvních států EPC, mohou v řízení ohledně jednotných patentů před EPO jednat svým jménem. Pokud však mají bydliště či sídlo mimo tyto smluvní státy, mají povinnost jmenovat svého zástupce a jednat prostřednictvím něj ve všech typech řízení týkajících se jednotného patentu, včetně podání žádosti o jednotný účinek. Povinné zastoupení se ale nevztahuje na placení poplatků.⁸⁴

2.2 Postup k udělení

Aby mohl být evropský patent zapsán jako jednotný patent, musí být udělen se stejným souborem patentových nároků ve všech 25 zúčastněných členských státech. Tato podmínka musí být splněna bez ohledu na počet zúčastněných členských států, v nichž UPCA nabude účinnosti ke dni registrace jednotného účinku EPO. Evropský patent by tedy dle čl. 138 EPC neměl obsahovat odlišný soubor patentových nároků pro některý ze zúčastněných členských států.⁸⁵

Pokud jde o samotný postup k udělení jednotného evropského patentu, respektive jednotného účinku k evropskému patentu, musí nejprve majitel evropského patentu podat u EPO formální písemnou žádost o jednotný účinek na

⁸³ Čl. 143 odst. 2 EPC a Pravidlo č. 4 UPRR

⁸⁴ Pravidlo č. 20 odst. 1 UPRR

⁸⁵ Čl. 3 odst. 1 UPR, Pravidlo č. 5 odst. 2 UPRR, Pravidlo č. 138 k EPC

k tomu určeném formuláři. Žádost musí být podána nejpozději do jednoho měsíce od zveřejnění oznámení o udělení patentu v Rejstříku jednotné patentové ochrany.⁸⁶ Jde o lhůtu, kterou nelze prodloužit, a tedy jejím uplynutím právo na získání jednotného účinku patentu zaniká. Žadatelem musí být majitel patentu uvedený v Evropském patentovém rejstříku⁸⁷ ke dni podání žádosti o jednotný účinek nebo nejpozději ke dni zápisu jednotného účinku. Žádost musí být řádně podepsána, může být podepsána i zástupcem, pokud byl nějaký jmenován. Podávají-li se prostřednictvím online formuláře, elektronický podpis je dostatečný.⁸⁸ Pokud je vlastníků patentu více, měl by být v žádosti o jednotný účinek jmenován jen jeden společný zástupce. Není-li společný zástupce vlastníků patentu jmenován, za společného zástupce se bude považovat první zapsaný žadatel.⁸⁹

Pravidlo 6 odst. 2 UPRR stanovuje povinné informace, které je třeba uvést v žádosti o jednotný účinek. Jsou jimi 1) údaje o majiteli evropského patentu, který podal žádost; 2) číslo evropského patentu, kterému má být přiznán jednotný účinek; 3) pokud žadatel jmenoval svého zástupce, tak i údaje o něm a 4) překlad patentu v souladu a za podmínek čl. 6 odst. 1 UPTR. Kromě povinných informací lze spolu s žádostí o jednotný účinek uvést i dobrovolný údaj o místě podnikání ke dni podání evropské patentové přihlášky ve smyslu čl. 7 odst. 1 UPR.

Žádost o jednotný účinek lze podat online, což je nejen časově méně nákladnou variantou, ale také to snižuje administrativní zátěž, nebo osobně přímo u EPO, poštou či faxem. I v těchto případech podání žádosti o jednotný účinek však lze využít příslušného formuláře.

V případě, že jsou splněny všechny požadavky pro udělení jednotného patentu a žádost splňuje všechny podstatné náležitosti, udělí EPO jednotný patent, resp. Zapiše oznámení o udělení do Evropského patentového věstníku. Účinnosti nabývá dle čl. 4 odst. 1 UPR jednotný patent zápisem do tohoto věstníku.

2.3 Finanční aspekty systému jednotné patentové ochrany

Výdaje a udržovací poplatky jsou klíčovými prvky finanční struktury systému UP a UPC. Tyto náklady mohou významně ovlivnit rozhodnutí vynálezců

⁸⁶ Pravidlo č. 9 odst. 1 písm. g) UPRR

⁸⁷ Veřejný rejstřík, který obsahuje právní informace týkající se zveřejněných evropských patentových přihlášek a evropských patentů udělených podle EPC a je pod správou EPO.

⁸⁸ Pravidlo č. 50 odst. 3 EPCR

⁸⁹ Pravidlo č. 20 odst. 2 písm. l) UPRR; Pravidlo 151 odst. 1 EPCR

či firem o tom, zda tento systém využít či nikoli. Udržovací poplatky za jednotné evropské patenty a dodatečné poplatky za jejich pozdní úhradu platí majitelé patentů Evropské patentové organizaci. Na všechny vlastníky patentů se vztahuje standardizovaný roční poplatek za udržení evropských patentů s jednotným účinkem. Výše těchto poplatků je stanovena na úroveň odpovídající kombinovaným poplatkům za obnovu ve čtyřech nejvýznamnějších zemích patřící mezi zúčastněné státy (jde o státy, ve kterých byly evropské patenty validovány nejčastěji). Výše těchto poplatků byla stanovena následovně:

1. rok	-	11. rok	1460 EUR
2. rok	35 EUR	12. rok	1775 EUR
3. rok	105 EUR	13. rok	2105 EUR
4. rok	145 EUR	14. rok	2455 EUR
5. rok	315 EUR	15. rok	2830 EUR
6. rok	475 EUR	16. rok	3240 EUR
7. rok	630 EUR	17. rok	3640 EUR
8. rok	815 EUR	18. rok	4055 EUR
9. rok	990 EUR	19. rok	4455 EUR
10. rok	1175 EUR	20. rok	4855 EUR

Obrázek 1 - udržovací poplatky jednotného evropského patentu⁹⁰

Majitelé patentů, kteří u EPO podají prohlášení o licenci na právo k patentu, mohou navíc získat 15% slevu z poplatků za prodloužení platnosti patentu.⁹¹ Poplatky se během období patentové ochrany postupně zvyšují a spolu s poplatky placenými Evropské patentové organizaci ve fázi před udělením pokrývají všechny náklady spojené s udělením evropského patentu a správou jednotné patentové ochrany, jak již bylo zmíněno výše. Srovnání nákladů na evropský patent s jednotným účinkem, s náklady na evropský patent by mělo zohlednit nejen výši poplatků za prodloužení platnosti, ale také náklady spojené s validací a udržováním klasického evropského patentu. EPO si ponechává 50% z udržovaných poplatků za jednotné evropské patenty a zbývající částka je rozdělena mezi zúčastněné členské státy a měla by být použita pro s patenty účely související. Podíly z této částky se stanoví na základě spravedlivých, nestranných a náležitých kritérií, totiž podle úrovně patentové aktivity (vyjádřené v počtu patentových přihlášek) a velikosti

⁹⁰ FOUSKOVÁ, Petra. ČESKÝ A EVROPSKÝ PATENTOVÝ ZÁSTUPCE, HARBER IP, S. R. O., SPOLEČNOST PATENTOVÝCH ZÁSTUPCŮ. *Validace Evropského patentu jako Jednotného patentu EU*. Online. 2022, 21. 11. 2022. Dostupné z: <https://vedavyzkum.cz/dusevni-vlastnictvi/dusevni-vlastnictvi/validace-evropskeho-patentu-jako-jednotneho-patentu-eu> [citováno 2023-10-31].

⁹¹ *Unitary Patent Guide: Obtaining, maintaining and managing Unitary Patents. Online pdf. 2nd edition. European Patent Office, April 2022.* https://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/ShowResults?search_what=C&treaty_id=2, s. 15.

trhu, a zaručují minimální částku, která se má každému zúčastněnému členskému státu přidělit, aby bylo zachováno spravedlivé a udržitelné fungování systému. Způsob rozdělení této částky zajišťuje náhradu za to, že mají zúčastněné členské státy jiný úřední jazyk než některý z úředních jazyků Evropského patentového úřadu; mají podle evropského srovnávacího přehledu inovací nepřiměřeně nízkou úroveň patentové činnosti nebo získaly členství v Evropské patentové organizaci poměrně nedávno.⁹²

Udržovací poplatky se hradí vždy za roky následující po roce, ve kterém je v Evropském patentovém věstníku zveřejněno oznámení o udělení unitárního patentu. V případě, že by došlo k nezaplacení udržovacího poplatku nebo případného dodatečného poplatku včas, jednotný patent zanikne.⁹³

Poplatky jsou nastaveny tak, aby podporovaly inovace a konkurenceschopnost evropských firem a zohledňují potřeby zvláštních subjektů, jako jsou malé a střední podniky, například prostřednictvím nižších sazeb, neboť mají obvykle k dispozici pouze omezené zdroje. Velikost poplatků také odráží velikost trhu, na který se patent vztahuje, a je srovnatelná s výší národních udržovacích poplatků za průměrný evropský patent s účinky v zúčastněných členských státech v době, kdy jsou poplatky stanoveny poprvé.⁹⁴ Za tímto účelem se výše udržovacích poplatků stanoví ve výši, která je rovnocenná výši udržovacího poplatku, která se platí za průměrné zeměpisné pokrytí u dosavadních udělovaných evropských patentů; odráží míru udržování stávajících evropských patentů a zároveň odráží počet žádostí o jednotný účinek.⁹⁵ Jednotný patent poskytuje těmto subjektům paušální platbu ve výši 500 EUR.⁹⁶

2.4 Dispozice s jednotným evropským patentem (převod, omezení, zrušení a licence)

Jelikož má jednotný evropský patent charakter celistvého dokumentu, lze ho omezit, převést nebo zrušit jen jako celek ve vztahu ke všem participujícím členským státům, nikoli pouze k některým. Převody jednotných patentů se zapisují

⁹² 21. bod odůvodnění UPR

⁹³ Čl. 11 UPR

⁹⁴ 19. bod odůvodnění UPR

⁹⁵ Čl. 12 UPR

⁹⁶ *Unitary Patent Guide: Obtaining, maintaining and managing Unitary Patents* [Online pdf.]. 2nd edition. European Patent Office, April 2022, s. 15.

do rejstříku jednotné patentové ochrany na žádost zúčastněné strany a na základě předložení dokumentů, které prokazují, že k převodu jednotného patentu došlo.⁹⁷

Licenci k jednotnému evropskému patentu lze však poskytnout nejen ve vztahu k celému území zúčastněných členských států, ale i jeho části.⁹⁸ Licence by se pak, pokud jde o území členských států, měly řídit jejich vnitrostátním právem. Aby se podpořilo a usnadnilo ekonomické využívání vynálezů chráněných evropskými patenty s jednotným účinkem, vlastník takového patentu má možnost poskytnout licenci k využití svého patentu komukoli za přiměřenou kompenzaci. K tomuto účelu odevzdá vlastník patentu v souladu se čl. 8 odst. 1 UPR Evropskému patentovému úřadu prohlášení o záměru poskytnout licenci k využití svého patentu za přiměřenou kompenzaci. Tímto způsobem poskytnutá licence je považována za smluvní licenci. Pokud tak učiní, měly by být poskytovateli licence udržovací poplatky sníženy po přijetí tohoto prohlášení Evropským patentovým úřadem, a to o 15 %.⁹⁹ Majitelé patentů však mohou toto své prohlášení kdykoli odvolat podáním příslušného sdělení k EPO. Stažení licence nabude účinnosti až poté, co bude majitelem patentu zaplacená částka, o kterou byly poplatky za obnovení patentu sníženy.¹⁰⁰

Jednotný patent může být také předmětem nucené licence.¹⁰¹ Licence se následně zapisují do rejstříku jednotné patentové ochrany jako výhradní, pokud o to přihlašovatel a nabyvatel licence požádají. Jako sublicence se pak licence zapíše, je-li udělena nabyvatelem licence, jehož licence je zapsaná v rejstříku pro jednotnou patentovou ochranu.¹⁰²

2.5 Jazykový režim evropského patentu s jednotným účinkem

Překladová ustanovení a jazykový režim jednotného evropského patentu je klíčovým aspektem, který ovlivňuje jeho použitelnost a přístupnost a mají významný dopad na proces získávání patentu. Součástí evropského patentového balíčku, jak již bylo zmíněno výše, je i nařízení Rady EU č. 1260/2012 ze dne 17. prosince 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, pokud jde o příslušná ustanovení o překladu. Toto nařízení

⁹⁷ Čl. 3 odst. 2 UPR, pravidlo č. 20 odst. 2 písm. b) UPRR

⁹⁸ Čl. 3 odst. 2 UPR

⁹⁹ 7. bod odůvodnění UPR

¹⁰⁰ Pravidlo č. 12 odst. 2 UPRR

¹⁰¹ 10. bod odůvodnění UPR

¹⁰² Pravidlo č. 23 odst. 1 EPCR

upravuje a definuje podmínky pro překlady, které mohou být potřebné v souvislosti se získáním, udržením nebo zrušením jednotného evropského patentu, čili v jakémkoli typu a fázi řízení o něm.

Žádost o přiznání jednotného účinku se předkládá v jazyce řízení, přičemž jazykem řízení se pro účely tohoto nařízení myslí jazyk používaný v řízení před EPO (ve smyslu čl. 14 odst. 3 EPC). V případě, že nastane spor týkající se domnělého porušení jednotného evropského patentu, má majitel patentu povinnost poskytnout na žádost a podle volby domnělého porušovatele úplný překlad patentu do úředního jazyka zúčastněného členského státu, ve kterém došlo k domnělému porušení nebo kde má domnělý porušovatel bydliště. V průběhu celého soudního řízení na žádost příslušného soudu majitel patentu poskytne úplný překlad patentu do jazyka, ve kterém se řízení vede a majitel patentu současně nese veškeré náklady na překlad předmětného patentu. Pokud se v řízení jedná o náhradu škody, příslušný soud zohlední zejména to, zdali je domnělým porušovatelem malý či střední podnik, fyzická osoba či nezisková organizace nebo univerzita či veřejná výzkumná instituce a zohlední i to, zda tento porušovatel předtím, než mu byl poskytnut zmíněný překlad, jednal, aniž by věděl nebo aniž by měl dostatečné důvody k tomu domnívat se, že porušuje svým chováním předmětný patent.¹⁰³

Během tzv. přechodného období se žádost o přiznání jednotného účinku předkládá spolu s úplným překladem evropského patentového spisu do anglického jazyka v případě, že je jazykem řízení německý nebo francouzský jazyk. V případě, že je jazykem řízení anglický jazyk, překládá se spis do kteréhokoli úředního jazyka Evropské unie, přičemž EPO tyto překlady pro informační účely zveřejní. Nezávislá odborná komise provede šest let od nabytí účinnosti UPTR a poté každé dva roky hodnocení dostupnosti strojových překladů patentových přihlášek a patentových spisů do všech úředních jazyků Evropské unie. Toto hodnocení následně předloží Radě EU a může v něm navrhnout ukončení přechodného období. Nebude-li přechodné období ukončeno na základě hodnocení předloženém Radě EU, skončí automaticky do 12 let od nabytí účinnosti UPTR.¹⁰⁴

Náhrada nákladů na překlad se poskytuje pouze na žádost majitele patentu. Tato žádost se podává současně se žádostí o jednotný účinek. Musí obsahovat i prohlášení, že je majitel jedním ze subjektů, kterému vzniká nárok na náhradu

¹⁰³ Čl. 4 UPTR

¹⁰⁴ Čl. 6 UPTR

nákladů.¹⁰⁵ EPO následně přezkoumá žádost a poté oznámí majiteli patentu, zda mu bude náhrada nákladů přiznána či nikoli. EPO nemůže vyplatit náhradu nákladů dříve, než bude jednotný účinek patentu zapsán do Evropského patentového věstníku. Jakmile je náhrada přiznána, majitel patentu si ji ponechává i v případě, pokud dojde ke změně jeho statusu a přestane tím splňovat kritéria k jejímu přiznání.¹⁰⁶

V případě, že má EPO důvodné pochybnosti o správnosti prohlášení podaného spolu s žádostí o přiznání náhrady nákladů na překlad, např. na základě informací obdržných od třetí osoby, může přezkoumat přiznání náhrady nákladů a požádat žadatele o předložení důkazů o splnění kritérií. Pokud se EPO po skončení tohoto řízení stále domnívá, že bylo učiněno nepravdivé prohlášení, informuje potenciálního příjemce náhrady o tom, že přehodnotil své rozhodnutí o přiznání náhrady a požaduje zaplacení doplatku spolu s příštím poplatkem za prodloužení platnosti dotčeného jednotného patentu. Tento doplatek se skládá z částky představující náhradu vyplacenou EPO a správného poplatku ve výši 50% z částky, která byla vyplacena jako náhrada. Pokud by nedošlo k zaplacení doplatku, jednotný patent by na základě pravidla 14 UPR zanikl.¹⁰⁷

¹⁰⁵ Pravidlo č. 9 UPRR

¹⁰⁶ Pravidlo č. 10 odst. 1, 2, 3, 4 UPRR

¹⁰⁷ Pravidlo č. 10 odst. 1, 2, 3, 4 UPRR

3 Jednotný patentový soud

Jednotný patentový soud vznikl na základě Dohody o jednotném patentovém soudu, která tvoří součást tzv. jednotného patentového balíčku. Dohodu podepsalo celkem 25 států EU včetně České republiky vyjma Španělska, Polska a Chorvatska. Ratifikovalo ji zatím 17 států, přičemž ve zbylých zemích proces ratifikace UPCA teprve probíhá. UPC vytváří specializovaný rámec pro řešení patentových sporů na evropské úrovni. Jeho úkolem je projednávání žalob pro porušení či zrušení patentu nebo žalob z neoprávněného zásahu do patentových práv vlastníka předmětného patentu.¹⁰⁸

UPCA se vztahuje nejen na jednotné evropské patenty, ale i na dodatková ochranná osvědčení vydaná pro určité výrobky chráněné patentem, evropské patenty, které nezanikly ke dni vstupu této dohody v platnost nebo byly podány po tomto dni.¹⁰⁹

Již 26. června 2023 přijal Správní výbor jednotného patentového soudu na základě čl. 87 odst. 2 UPCA první rozhodnutí o změně dohody s cílem uvést ji do souladu s právem EU, zejména v reakci na brexit, tedy na vystoupení Spojeného království z UPCA v souvislosti s jejím opuštěním Evropské unie. V důsledku této změny UPCA byla taktéž zřízena jedna ze sekcí ústřední komory soudu prvního stupně v Miláně, namísto dříve určeného Londýna a zároveň došlo k úpravě rozdělení pravomocí jednotlivých sekcí soudu. Na základě zmíněného článku 87 odst. 2 UPCA může totiž správní výbor změnit dohodu za účelem jejího uvedení do souladu jak s mezinárodní smlouvou týkající se patentové úpravy nebo, tak s právem Evropské unie. Právě změnu v unijním právu představuje vystoupení Spojeného království z Evropské unie a umožňuje použití tohoto zjednodušeného postupu revize. Dále stanovuje čl. 87 odst. 3 UPCA, že rozhodnutí správního výboru přijaté podle předešlého odstavce nenabude právního účinku, pokud do 12 měsíců ode dne přijetí rozhodnutí některý smluvní stát prohlásí na základě vlastních národních postupů, že si nepřeje být tímto rozhodnutím vázán. Zjednodušeně, aby

¹⁰⁸ HORÁČEK, Roman; ČADA, Karel a HAJN, Petr. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3., doplněné a přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-655-5, s. 232.

¹⁰⁹ HORÁČEK, Roman; ČADA, Karel a HAJN, Petr. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3., doplněné a přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-655-5, s. 232.

byla zajištěna právní jistota, každá provedená změna by měla být účinná až 12 měsíců po vydání rozhodnutí.¹¹⁰

Pokud jde o pravomoc UPC, čl. 32 UPCA jí přiznává výlučnou pravomoc, co se týče žalob týkajících se skutečného nebo hrozícího porušování patentů a dodatkových ochranných osvědčení a související právní prostředky na jejich ochranu, včetně protižalob týkajících se licencí; žaloby na prohlášení o neporušení patentů a dodatkových ochranných osvědčení; žaloby na předběžná nebo ochranná opatření a soudní zákazy; žaloby na zrušení patentů a na prohlášení neplatnosti dodatkových ochranných osvědčení; protižaloby týkající se zrušení patentů a prohlášení neplatnosti dodatkových ochranných osvědčení; žaloby týkající se škod nebo náhrad souvisejících s prozatímní ochranou zajištěnou na základě zveřejněné evropské patentové přihlášky; žaloby týkající se využívání vynálezu před udělením patentu nebo práva založeného na předchozím využívání vynálezu; žaloby na zaplacení náhrady za licence podle článku 8 UPR, a žaloby týkající se rozhodnutí Evropského patentového úřadu přijatých při plnění úkolů uvedených v článku 9 UPR.

Během přechodného sedmiletého období lze na základě čl. 83 odst. 1 UPCA nadále podávat žaloby na porušení nebo na zrušení evropského patentu nebo žaloby na porušení nebo prohlášení neplatnosti dodatkového ochranného osvědčení vydaného pro výrobek chráněný evropským patentem u vnitrostátních soudů či jiných příslušných orgánů. Odst. 3 téhož ustanovení pak nabízí možnost tzv. opt-outu. To znamená, že nebyla-li dosud podána žaloba u UPC, má majitel evropského patentu možnost před uplynutím předmětného přechodného období vyjmout svůj evropský patent z výlučné pravomoci UPC. Opt-out musí majitel oznámit soudní kanceláři nejpozději jeden měsíc před uplynutím přechodného období. Vynětí evropského patentu z pravomoci UPC však lze dle odst. 4 vzít zpět.

¹¹⁰ Spuštění systému jednotné patentové ochrany a zahájení činnosti jednotného patentového soudu. *Úřad průmyslového vlastnictví* [online]. [cit. 2023-09-23]. Dostupné z: <https://upv.gov.cz/prumyslova-prava/vynalezy-patenty/system-jednotne-patentove-ochrany-a-jednotny-patentovy-soud>.

Jednotný evropský patent však nebude možné vyjmout z jurisdikce UPC ve věcech řízení o porušení či zrušení patentu – ta budou vždy probíhat pouze u UPC.¹¹¹

3.1 Institucionální ustanovení

UPC se skládá ze soudu prvního stupně, odvolacího soudu a soudní kanceláře. Každá z institucí se liší ve složení, kompetencemi či samotným složením.

3.1.1 Soud prvního stupně a řízení před ním

Soud prvního stupně se skládá z ústřední komory a z místních a regionálních komor. Ústřední komora UPC sídlí v Paříži, své sekce má ale i v Miláně (které bylo zvoleno namísto původně plánovaného Londýna) a Mnichově. Místní komora UPC může být zřízena na území členského státu participujícího na UPCA, pokud si o to, v souladu se statutem, podá žádost. Sídlo této místní komory si určí stát, na jehož území se komora zřizuje. V jednom členském státě mohou být za podmínek čl. 7 odst. 4 UPCA zřízeny až čtyři místní komory. Regionální komora je zřizována pro dva nebo více smluvních členských států, taktéž na jejich žádost. Samy dotčené státy si určí sídlo jejich regionální komory.¹¹²

Soud prvního stupně je složený ze senátů, které mají mezinárodní zastoupení a zasedají v nich vždy tři soudci. Senát místní komory soudu členského státu, v němž bylo v průběhu třech po sobě jdoucích let zahájeno za kalendářní rok v průměru méně než padesát řízení, je složen z jednoho soudce s právnickým vzděláním, který je státním příslušníkem toho státu, kde se komora nachází, a dvou soudců s právnickým vzděláním, kteří nejsou státními příslušníky daného členského státu. Každý senát místní komory smluvního státu, ve kterém bylo v průběhu tří po sobě jdoucích let zahájeno alespoň padesát řízení, je složen ze dvou právně kvalifikovaných soudců, kteří jsou příslušníky členského státu, ve kterém se komora nachází a jednoho právně kvalifikovaného soudce, který není státním

¹¹¹ HARTVICOVÁ, Kateřina. Online. 2022, 27. 1. 2022. Dostupné z: <https://vedavyzkum.cz/dusevni-vlastnictvi/dusevni-vlastnictvi/jednotny-patent-eu-a-jednotny-patentovy-soud-prakticky-uvod> [citováno 2023-10-22].

¹¹² Čl. 6 a 7 UPCA

příslušníkem onoho státu. Soudci, kteří nejsou státními příslušníky zemí, ve kterých je místní komora zřízena, jsou vybíráni ze sboru soudců.¹¹³

Senáty regionálních komor UPC jsou složeny ze dvou soudců s právní kvalifikací, kteří jsou vybráni z regionálního seznamu soudců a jsou příslušníky dotčených států a jednoho soudce s právní kvalifikací, který není státním příslušníkem žádného z těchto států. Na návrh jedné ze stran řízení může senát místní nebo regionální komory požádat předsedu soudu, aby ze sboru soudců přidělil dalšího soudce s technickou kvalifikací a zkušenostmi v příslušné technické oblasti.¹¹⁴

Složení senátu ústřední komory je obdobné, jako u komory regionální, tzn. je složen ze dvou soudců s právnickým vzděláním, kteří jsou příslušníky rozdílných členských smluvních států a jednoho soudce s technickou kvalifikací. Zabývá-li se však soud žalobami týkajícími se rozhodnutí EPO dle čl. 32 odst. 1 písm. i) UPCA, je senát složený ze tří soudců, kteří jsou právně kvalifikovaní. Strany se nicméně mohou dohodnout, že bude záležitost projednána před samosoudcem s právníkou kvalifikací.¹¹⁵

Jazykem řízení u soudu prvního stupně před místní nebo regionální komorou UPC je takový úřední jazyk Evropské unie, který je úředním jazykem nebo jedním z úředních jazyků smluvního státu, na jehož území se komora příslušná k projednávání nachází, nebo úřední jazyk určený smluvními členskými státy jejich místní či regionální komory. Strany se taktéž mohou s výhradou schválení senátem příslušným k projednání dohodnout, že jazykem řízení bude jazyk, ve kterém byl patent udělen. U ústřední komory soudu je jazykem řízení ten, v němž byl příslušný patent udělen.¹¹⁶

Řízení před UPC se skládá z písemného, předběžného a ústního řízení. Je-li po písemném řízení nutné zahájit předběžné řízení, nařídí v něm soudce zpravodaj na základě zmocnění senátu i toto předběžné jednání. Soudce se stranami sporu především prozkoumá možnosti urovnání sporu, včetně mediace či arbitráže. Ústní

¹¹³ Čl. 8 odst. 1-3 UPCA

¹¹⁴ Čl. 8 odst. 4-5 UPCA

¹¹⁵ Čl. 8 odst. 6-7 UPCA

¹¹⁶ Čl. 49 UPCA

řízení slouží k tomu, aby strany vysvětlily řádně svá stanoviska, pokud však souhlasí, může soud rozhodnout, že se takové ústní řízení nebude konat.¹¹⁷

Důkazní břemeno nese strana, která se dokazovaných skutečností dovolává. Jako důkazní prostředky může využít výslech stran, žádosti o informace, předložení dokumentů, výslechy svědků, znalecké posudky, prohlídky na místě, srovnávací testy a experimenty nebo písemná čestná prohlášení. Nicméně pokud je předmětem patentu postup pro vyrobení určitého výrobku, platí zde vyvratitelná domněnka, že pokud byl totožný výrobek vyroben bez souhlasu majitele patentu, stalo se tak patentovým způsobem.¹¹⁸

Ve svém rozhodnutí je soud vázán rozsahem návrhu, který byl podán. Rozhodnutí ve věci samé zakládá soud pouze na důvodech, důkazech a skutečnostech, které v řízení strany předložily nebo které byly na základě příkazu UPC použity a strany měly možnost se k nim vyjádřit. UPC následně vyhodnotí důkazy svobodně a nezávisle. Rozhodnutí i příkaz musí být vydán zásadně v písemné formě v jazyce, ve kterém řízení probíhalo a musí obsahovat odůvodnění. Přijímají se většinou soudců senátu, přičemž dojde-li k rovnosti hlasů, rozhodujícím je hlas předsedajícího soudce. V určitých případech může každý soudce s odlišným názorem vyjádřit své stanovisko odděleně. Rozhodnutím soud také potvrzuje smír uzavřený mezi stranami kdykoli v průběhu řízení. Smírem však nelze patent zrušit nebo omezit. Na návrh žalobce má možnost soud nařídit zveřejnění rozhodnutí a jeho úplné nebo částečné uveřejnění ve veřejných sdělovacích prostředcích.¹¹⁹

Výkon rozhodnutí a příkazu soudu je možný ve všech smluvních členských státech. K rozhodnutí se tak vždy připojuje příkaz k jeho výkonu. Podmínkou výkonu rozhodnutí může být složení jistoty nebo poskytnutí jiné rovnocenné záruky k zajištění náhrady za utrpěnou škodu. Vykonávací řízení se řídí právem toho státu, v němž se rozhodnutí vydává a rozhodnutí soudu se vykonává za stejných podmínek, jako rozhodnutí vydané ve členském smluvním státě, v němž se rozhodnutí vydává. Nesplní-li některá ze stran podmínky příkazu UPC, mohou jí být v přiměřené výši uloženy platby penále ve prospěch UPC, a to i opakovaně.¹²⁰

¹¹⁷ Čl. 52 UPCA

¹¹⁸ Čl. 53-55 UPCA

¹¹⁹ Čl. 76-80 UPCA

¹²⁰ Čl. 82 UPCA

3.1.2 Řízení před odvolacím soudem

Senáty odvolacího soudu zasedají v mezinárodním složení celkem 5 soudců, z nichž tři soudci jsou právně kvalifikováni a příslušníky různých členských smluvních států a dva soudci jsou kvalifikováni technicky v příslušné technické oblasti. Projednává-li se žaloba týkající se rozhodnutí EPO podle čl. 32 odst. 1 písm. i) UPCA, skládá se senát pouze ze tří soudců s právní kvalifikací, kteří jsou ale také příslušníky různých smluvních členských států. Sídlo odvolacího soudu nalezneme v Lucemburku.¹²¹

Jazykem řízení před odvolacím soudem je jazyk, ve kterém probíhalo řízení před soudem prvního stupně, strany se však mohou dohodnout, že jazykem řízení bude jazyk řízení, v němž byl předmětný patent udělen. Výjimečně je dána odvolacímu soudu možnost rozhodnout, že jazykem celého řízení nebo jeho části bude jiný úřední jazyk smluvního členského státu za předpokladu, že s tím strany souhlasí.¹²²

Odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně může podat u odvolacího soudu jakákoli ze stran sporu, pokud byla ve svém podání zcela nebo z části neúspěšná, a to ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno. Nové skutečnosti a důkazy mohou být v odvolacím řízení předloženy pouze v případě, že jejich předložení nemohlo být učiněno během řízení před prvoinstančním soudem. Odvolání obecně nemá odkladný účinek, nicméně je-li podáno proti rozhodnutí o žalobách na zrušení patentu, má odkladný účinek vždy. Pokud se odvolání v průběhu odvolacího řízení ukáže jako opodstatněné, odvolací soud zruší rozhodnutí soudu prvního stupně a vydá konečné rozhodnutí. Ve výjimečných případech odvolací soud vrátí věc zpět prvoinstančnímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí, ve kterém je vázán právním názorem odvolacího soudu.¹²³

3.1.3 Soudní kancelář

Soudní kancelář je posledním nezmíněným orgánem UPC. Je zřízena v sídle odvolacího soudu a řídí ji vedoucí soudní kanceláře. Mimo jiné je pověřena vedením rejstříku, který je veřejně přístupný. Každá komora soudu prvního stupně

¹²¹ Čl. 9 UPCA

¹²² Čl. 50 UPCA

¹²³ Č. 73-75 UPCA

má zřízenou pobočku soudní kanceláře. Jejím úkolem je vést záznamy o všech věcech projednávaných před UPC, takže hned po zaevidování žaloby oznámí příslušná pobočka danou věc soudní kanceláři. V čele soudní kanceláře stojí vedoucí soudní kanceláře, kterého jmenuje soud v souladu se čl. 22 jejího statutu a stanoví podmínky, kterými se řídí výkon jeho funkce.¹²⁴

3.1.4 Výbory

Článkem 11 UPCA se zřizují výbory, a to konkrétně výbor správní, rozpočtový a poradní, s cílem zajistit provádění a fungování UPCA.

Správní výbor je složený z jednoho zástupce z každého smluvního státu, přičemž každý členský stát má po jednom hlasu. Aby bylo přijato rozhodnutí správního výboru, jsou zapotřebí alespoň tři čtvrtiny hlasů zastoupených a hlasujících smluvních států. Správní výbor má svůj jednací řád a volí si ze svých členů jednoho předsedu na funkční období tří let, přičemž může být předsedou správního výboru zvolen opakovaně.¹²⁵

Rozpočtový výbor UPC je také složen z jednoho zástupce z každého smluvního členského státu, kdy každý členský stát má jeden hlas. Svá rozhodnutí rozpočtový výbor přijímá prostou většinou hlasů. Nicméně jedná-li se o přijetí rozpočtu, je zapotřebí tříčtvrtinové většiny hlasů. I rozpočtový výbor si přijímá svůj jednací řád a volí si ze svých řad předsedu na funkční období tří let, a to i opakovaně.¹²⁶

Posledním výborem je výbor poradní. Mezi jeho úkoly patří pomoc správnímu výboru při přípravě a jmenování soudců UPC, předkládá předsednictvu návrhy týkající se hlavních směrů rámce odborného vzdělávání soudců a poskytuje správnímu výboru stanoviska k požadavkům na kvalifikaci uvedeným ve čl. 48 odst. 2 UPCA. Poradní výbor se skládá z patentových soudců a právníků, kteří se zabývají patentovým právem a jeho sporovou agendou a zároveň disponují nejvyšší uznávanou úrovní odbornosti. Jsou jmenováni na funkční období šesti let a mohou být jmenováni i opakovaně.¹²⁷

¹²⁴ Čl. 10 UPCA

¹²⁵ Čl. 12 UPCA

¹²⁶ Čl. 13 UPCA

¹²⁷ Čl. 14 UPCA

Na členy poradního výboru je kladen požadavek nezávislosti a nejsou vázáni žádnými pokyny. Poradní výbor si stejně jako správní a rozpočtový přijímá svůj jednací řád a ze svých členů si volí předsedu, který zastává funkci po dobu tří let a to i s možností opakovaného zvolení.¹²⁸

3.2 Soudci Jednotného patentového soudu

Soudci jednotného patentového soudu jsou klíčovými osobami patentového soudnictví v Evropě. Jako nezávislí a nestranní rozhodci rozhodují spory o platnost a porušení evropských patentů s jednotným účinkem a evropských patentů v souladu s Dohodou o jednotném patentovém soudu.

Správní výbor jmenuje do funkce soudce ze seznamu nejvhodnějších kandidátů, který vypracovává poradní výbor. Pokud soudci vykonávají zaměstnání u soudu na plný pracovní úvazek, nesmějí zároveň vykonávat jinou výdělečnou činnost, ledaže jim správní výbor udělí výjimku, nicméně bez ohledu na to, výkon funkce soudce nevylučuje výkon jiných soudních funkcí na vnitrostátní úrovni. Ani výkon funkce soudce s technickou kvalifikací, který pracuje u UPC na částečný úvazek, nevylučuje výkon jiných funkcí, které nevedou ke střetu zájmů. Pokud by ke střetu zájmů přesto došlo, dotčený soudce se nebude řízení účastnit. Tímto se UPCA snaží dosáhnout nestrannosti a nezávislosti soudců.¹²⁹

Všichni soudci UPC s právnickou i technickou kvalifikací, kteří jsou zaměstnání na plný nebo částečný úvazek tvoří tzv. sbor soudců. V tomto sboru musí být zastoupen minimálně jeden soudce s technickou kvalifikací pro každou technickou oblast, který disponuje příslušnou kvalifikací a zkušenostmi v ní. Soudci jsou ze sboru soudců přidělováni k jednotlivým komorám předsedou soudu prvního stupně podle jejich právnické či technické odbornosti, jazykových znalostí a zkušeností tak, aby byla ve všech senátech soudu prvního stupně zajištěna obdobná kvalita práce a úroveň právní i technické odbornosti. Právě za účelem zvyšování této odbornosti je vytvořen rámec odborného vzdělávání soudců, který se zaměřuje na stáže u vnitrostátních patentových soudů nebo u jednotlivých komor soudu prvního stupně, zabývajících se značným počtem patentových sporů; zlepšování jejich jazykových znalostí technické aspekty patentového práva; šíření znalostí a zkušeností v oblasti občanskoprávního řízení pro soudce s technickou

¹²⁸ Čl. 14 UPCA

¹²⁹ Čl. 16-17 UPCA

kvalifikací a přípravu uchazečů o funkci soudce. To je nezbytné i z důvodu zajištění soudržnosti judikatury UPC.¹³⁰

3.3 Právomoci Jednotného patentového soudu

Právomoci UPC definuje UPCA. Soud může ve formě příkazu ukládat opatření, nařizovat postupy a nápravná opatření. Vždy před vydáním příkazu řádně zohlední zájem stran a dá každé z nich prostor k vyjádření.¹³¹ Soud může v průběhu řízení kdykoli jmenovat soudního znalce, aby poskytl znalecký posudek pro konkrétní podstatné aspekty v dané věci. Za účelem ochrany osobních údajů, obchodního tajemství či jiných důvěrných informací může UPC omezit nebo zakázat shromažďování a použití důkazů nebo přístup k nim.¹³²

Z příkazů, které může UPC nařídit, lze nejprve zmínit příkaz k předložení důkazů. Ten se vydává na návrh strany, která předložila přiměřeně dostupné důkazy, které dostačují k doložení jejich nároků, přičemž při jejich dokládání označila konkrétní důkazy, ke kterým má přístup protistrana nebo určitá třetí osoba. Na návrh některé ze stran takto může UPC přikázat s výhradou ochrany důvěrných informací zaslání bankovních, finančních nebo obchodních dokumentů, které má k dispozici protistrana. UPC může dále před zahájením řízení vydat příkaz k zajištění důkazů a prohlídce objektu, předloží-li žalobce důkazy, že došlo nebo má dojít k porušení patentu. To může zahrnovat podrobný popis, případně s odebráním vzorků i fyzické zajištění výrobků porušujících patent nebo v určitých případech materiálů a prvků použitých při výrobě nebo distribuci těchto výrobků, jakožto i související dokumentace. Příkaz k prohlídce objektu může dát soud na návrh žalobce, který předložil důkazy dosvědčující jeho tvrzení. Tuto prohlídku provádí osoba jmenovaná soudem.¹³³

Další pravomocí UPC je dle čl. 61 UPCA zmrazení aktiv v případě, že žalobce dokáže, že byl patent porušen nebo jeho porušení hrozí. Zmrazení aktiv spočívá v zákazu převádění jakýchkoli aktiv z území, které spadá do jeho působnosti, nebo obchodování s jakýmikoli aktivy nehledě na území, na kterém se nachází.

¹³⁰ Čl. 18-19 UPCA

¹³¹ Čl. 56 UPCA

¹³² Čl. 57-58 UPCA

¹³³ Čl. 59-60 UPCA

Předběžná nebo zajišťovací opatření vydá soud formou příkazu vůči domnělému porušovateli patentu nebo zprostředkovateli, jehož služeb domnělý porušitel využívá k zabránění bezprostředně hrozícímu porušení patentu. Rovněž může nařídit zajištění nebo vydání výrobků podezřelých z porušení patentu, čímž by zabránil, aby se tyto výrobky dostaly do obchodního styku. Dojde-li k přijetí rozhodnutí potvrzujícího porušování patentu, může soud vůči porušovateli vydat soudní zákaz. Stejně tak může soudní zákaz vydat vůči zprostředkovateli, jehož služeb využívá k porušování patentu třetí osoba.¹³⁴

Na návrh žalobce může taktéž soud nařídit přijetí odpovídajících nápravných opatření ve vztahu k výrobkům, u nichž bylo shledáno porušení patentu. Tato opatření zahrnují prohlášení o porušení patentu, stažení výrobků z obchodních kanálů, úpravu výrobků k zajištění odstranění vlastností porušující patent, konečné odstranění výrobku z trhu nebo zničení výrobku nebo příslušných materiálů a nástrojů, a to na náklady porušitele patentu.¹³⁵

Další neméně významnou pravomocí UPC je možnost nařízení porušiteli patentu, aby žalobce informoval o původu výrobků nebo postupů porušujících patent a o jejich distribučních kanálech, množstvích, která byla v případě výrobků porušujících patent vyrobena, zhotovena, dodána, obdržena nebo objednána, a o ceně těchto výrobků, a totožnosti všech třetích osob zapojených do výroby nebo distribuce výrobků porušujících patent nebo používaných v rámci postupu porušujícího patent. V určitých případech stanovených ve čl. 67 odst. 2 může soud takovou povinnost určit i třetí osobě. To vše pouze na odůvodněný a přiměřený návrh žalobce.¹³⁶

Pokud dojde k porušení patentu, může soud navrhnout porušiteli, který byl vědomě zapojen do činnosti porušující patent nebo o tomto porušení mohl a měl vědět, aby poškozenému nahradil škodu ve výši, která je přiměřená utrpěné újmě. Zájem je také kladen na to, aby byla situace poškozeného, je-li to možné, uvedena do původního stavu. Nicméně náhrada škody zde nesmí plnit trestní funkci. V průběhu rozhodování UPC o náhradě škody zohlední všechny relevantní aspekty,

¹³⁴ Čl. 62-63 UPCA

¹³⁵ Čl. 64 UPCA

¹³⁶ Čl. 67 UPCA

jako jsou např. negativní hospodářské dopady, ušlý zisk poškozeného, neoprávněný zisk porušovatele nebo morální újma způsobená porušením patentu.¹³⁷

3.4 Jednací řád Jednotného patentového soudu

Podrobnosti řízení před UPC stanoví jeho jednací řád. Jednací řád UPC je soubor pravidel, která upravují postup a pravomoci UPC při rozhodování o jednotných evropských patentech a evropských patentech. Tento jednací řád přijal správní výbor na základě konzultací zúčastněných stran. Než tak však učinil, požádal Evropskou komisi o stanovisko o slučitelnosti jednacího řádu s právem Evropské unie. Také pouze rozhodnutím správního výboru lze jednací řád měnit, a to na návrh UPC po konzultaci s Evropskou komisí. Principem jednacího řádu je zaručení nejvyšší možné kvality rozhodnutí UPC a co nejúčinnější a nejhospodárnější organizací řízení před UPC, spravedlivé rovnováhy mezi oprávněnými zájmy všech stran a poskytování nezbytného rámce pro uvážení soudců, aniž by tím byla omezena předvídatelnost řízení.¹³⁸

Jednací řád je rozdělen do 382 pravidel, které obsahují vše od obecných ustanovení, pravomoci a organizaci soudu, řízení před soudem první instance a odvolacím soudem, přes náležitosti a doručování písemností, důkazy a opatření k zajištění důkazů, náhradu škody a nákladů řízení, předběžná opatření a opatření k zajištění vymahatelnosti rozhodnutí, až po revizi rozhodnutí, arbitráž a smír, či disciplinárním řízení.

Dále jednací řád UPC stanovuje pravidla pro zastupování stran před soudem, které mohou být buď zastoupeny právníky, nebo patentovými zástupci. Zabývá se řízením před soudem, včetně způsobů zahájení řízení, vydáváním předběžných opatření, včetně toho, jak o ně žádat a jak jsou tato předběžná opatření vynucována. Zmíněno je zde i dokazování, včetně toho, jak mají být důkazy předkládány a jak následně hodnoceny. Významnou roli zde také hraje úprava postupu řízení před UPC a pravidla a náležitosti rozhodnutí UPC, včetně toho, jak jsou stranám doručována a co musí obsahovat. Dále Jednací řád UPC stanovuje náklady řízení, jak jsou vyčíslovány a kdo je povinen k jejich úhradě. Nakonec je zde upraveno odvolání proti rozhodnutím prvoinstančního soudu, kdy v jakém případě a v jaké lhůtě může být odvolání podáno a jaké účinky odvolání má. Na

¹³⁷ Čl. 68 UPCA

¹³⁸ Čl. 41 UPCA

závěr můžeme v Jednacím řádu UPC nalézt úpravu postupu při vymáhání rozhodnutí, včetně toho, jakým způsobem a jakými prostředky jsou.¹³⁹

Jednací řád UPC byl schválen Prezidiem UPC dne 19. října 2015 a následně schválen Administrativní radou UPC dne 26. října 2015. V průběhu si prošel dalšími úpravami a nyní je Jednací řád dostupný ve znění přijatém rozhodnutím správního výboru dne 8. července 2022, přičemž v platnost vstoupil 1. září 2022.

3.5 Patentové mediační a rozhodčí středisko Jednotného patentového soudu

V rámci čl. 35 UPCA se zřizuje také patentové mediační a rozhodčí středisko se sídlem v Lublani a Lisabonu. Středisko poskytuje, jak už název napovídá, možnost mediace či arbitráže pro oblast patentových sporů spadajících do rozsahu působnosti této dohody. Aby mohlo PMAC¹⁴⁰ řádně fungovat, opírá se o provozní řád, který přijal správní výbor podle čl. 35 a 11 UPCA. Pravidla pro fungování PMAC byla předložena a projednána Přípravným výborem UPC a nakonec byla schválena na jeho 15. zasedání dne 14. dubna 2016 na základě dokumentu PC/03i/Apr2016.¹⁴¹

PMAC, ačkoli je součástí UPC, pracuje nezávisle a své úkoly plní ve spolupráci s orgány či výbory UPC, které přijímají rozhodnutí týkající se fungování PMAC. Mediační a rozhodčí řízení se může konat buď v sídle, ale i na jiném určeném místě. Cílem střediska je zejména poskytnout institucionální podporu pro mediační a rozhodčí řízení, stanovit mediační a rozhodčí pravidla, sazebníky poplatků, vzorové doložky pro použití při mediaci a rozhodčím řízení a další předpisy, poskytovat zařízení, které mohou strany využívat k mediačnímu a rozhodčímu řízení a nakonec podporovat a organizovat odbornou přípravu mediátorů a rozhodců ve spolupráci se školicím střediskem UPC v Budapešti a případně s dalšími institucemi.¹⁴²

¹³⁹ *Rules of Procedure of the Unified Patent Court*, as adopted by decision of the Administrative Committee on 8 July 2022 entry into force: 1 September 2022. Dostupné z: https://www.unified-patent-court.org/sites/default/files/upc_documents/rop_en_25_july_2022_final_consolidated_published_on_website.pdf [citováno 2023-10-21].

¹⁴⁰ Patent Mediation and Arbitration Centre/Patentové mediační a rozhodčí středisko

¹⁴¹ Rules of Operation of the Mediation and Arbitration Centre. In: *AC/06/08072022_E*. 08:07.2022, Administrative Committee. (PMACR)

¹⁴² Pravidlo č. 2, 4, 5 PMACR

Pracovními jazyky jsou, stejně jako u ostatní agendy systému UP a UPC, angličtina, francouzština a němčina. V souladu s článkem 39 UPCA je rozpočet střediska součástí rozpočtu UPC, a tedy na středisko se vztahují finanční předpisy UPC (PMAC je tedy financováno z rozpočtu UPC a zároveň jeho příjmy z poplatků za vedení mediačních a rozhodčích řízení jsou součástí rozpočtu UPC). Ředitel připravuje návrh ročního rozpočtu, který následně schvaluje rozpočtový výbor UPC. Na konci roku PMAC sestavuje roční finální výkaz obsahující jeho příjmy a výdaje za daný rozpočtový rok.¹⁴³

PMAC tvoří orgány, kterými jsou ředitel, správní výbor (UPC), rozpočtový výbor a auditori (UPC) a odborná komise. Ředitel, který je ve své funkci nezávislý a odpovídá za celou provozní a organizační strukturu střediska, zastupuje středisko a vykonává všechny povinnosti, které nejsou výhradně svěřeny jinému orgánu. Mezi jeho povinnosti spadá zejména povinnost zajistit dostupnost zařízení střediska, rozdělit pracovní zátěž střediska, včetně spravedlivého rozdělení případů na konkrétní sídlo, přijmout nezbytná rozhodnutí, která středisku ukládají mediační a rozhodčí pravidla, včetně jmenování a odvolávání rozhodců a mediátorů po konzultaci s výborem odborníků s výjimkou případů, kdy by vzhledem k okolnostem rozhodnutí, které má být přijato, nebyla taková konzultace možná; propagovat středisko na veřejnosti; schvalovat a vést seznam rozhodců a mediátorů ve spolupráci s výborem odborníků; s pomocí odborného výboru jmenovat zaměstnance nezbytné pro efektivní chod střediska; vypracovat návrh ročního rozpočtu střediska a roční finanční výkaz a zprávu o činnosti střediska; ve spolupráci s odbornou komisí navrhopvat případné změny struktury, fungování nebo jiných aspektů PMAC včetně jeho pravidel a předpisů; podporovat odbornou přípravu potenciálních mediátorů a rozhodců a spolupracovat se školicím střediskem UPC v Budapešti nebo jinými institucemi. Od ředitele PMAC se v neposlední řadě vyžadují zkušenosti v oblasti práva duševního vlastnictví, alternativního řešení sporů a řízení. Funkci ředitele vykonává po dobu pěti let, přičemž jeho smlouva může být jednou prodloužena.¹⁴⁴

Významnou roli u PMAC zastává i správní rada UPC. Přijímá pravidla fungování střediska a případné změny, mediační a rozhodčí pravidla, sazebníky poplatků a další důležité předpisy střediska. Dále např. schvaluje výroční zprávu

¹⁴³ Pravidlo č. 6, 7 PMACR

¹⁴⁴ Pravidlo č. 9 PMACR

střediska, jmenuje ředitele na návrh smluvních členských států, členy výboru odborníků na návrh smluvních členských států, nebo přijímá kritéria pro kvalifikaci rozhodců a mediátorů. Rozpočtový výbor UPC schvaluje návrh ročního rozpočtu střediska a převádí takové finanční příspěvky, které jsou nezbytné pro zřízení, údržbu a provoz PMAC.

Posledním významným orgánem je odborný výbor, složený z odborníků v oblasti patentového práva a mediačního a rozhodčího práva. Dohromady tvoří odbornou komisi, která je nezávislá a není vázána žádnými jinými hledisky než těmi, která jsou stanovena v pravidlech k řízení mediačního a rozhodčího centra UPC. Mezi její povinnosti patří mimo jiné spolupráce s ředitelem při sestavování seznamu rozhodců a mediátorů, navrhování změn pravidel PMAC. Členy výboru odborníků jmenuje správní výbor na návrh smluvních členských států, a to na dobu šesti let s možností opětovného prodloužení jejich mandátu. Odborná komise má celkem dvanáct členů, z nichž část jsou odborníky na mediaci a část na rozhodčí řízení. Odbornou komisi svolává ředitel nejméně jednou ročně. Odborný výbor přijímá svá rozhodnutí většinou hlasů svých členů přítomných na zasedání. Kvorum pro přijetí rozhodnutí je osm kladných hlasů. Členové odborné komise nezastávají placený mandát.¹⁴⁵

¹⁴⁵ Pravidlo č. 12 PMACR

4 Výhody a rizika systému jednotné patentové ochrany

Systém jednotného patentu a jednotného patentového soudu je ambiciózním projektem Evropské unie, který má za cíl zjednodušit a zlevnit ochranu vynálezů v participujících členských státech a doplnit centralizované řízení před udělením patentu centralizovaným řízením po jeho udělení. Tento systém by měl, jak již bylo zmíněno, podpořit inovace a konkurenceschopnost evropských podniků a zvýšit právní jistotu a předvídatelnost pro uživatele patentů. Nicméně ani systém UP a UPC není bez problémů a výzev, které ho jakožto nový institut čekají. Jeho zavedení přináší určitá rizika a nevýhody pro uživatele patentů, jako je možnost zrušení nebo omezení jednotného patentu jedním rozhodnutím UPC.

Jedou z nejvýznamnějších a velmi diskutovaných výhod systému UP a UPC je potenciální snížení nákladů na překlad patentových spisů v přechodném období. Po uplynutí přechodného období budou náklady a požadavky na překlad snižené za předpokladu, že bude strojový překlad považován za dostatečně přesný. Výhodu v tomto skýtá i systém kompenzací snižující náklady na překlady pro malé a střední podniky, fyzické osoby, neziskové organizace, univerzity a veřejné výzkumné organizace sídlící v členském státě. Neméně významnou výhodou je i snížení administrativní zátěže při vyřizování patentových žádostí i následně v průběhu řízení před UPC.

Stejně tak zde ale můžeme spatřovat mnoho nevýhod a rizik, s tímto systémem spojených. Jednou z nich může být, že tento systém patentové ochrany nezahrnuje země, které ho zatím neratifikovaly, ačkoli jsou současně členskými státy Evropské unie. Nezahrnuje ani země, které jsou sice smluvními stranami EPC, ale nejsou členskými státy Evropské unie a je zde tedy potřeba patent validovat jinou cestou. Jako další nevýhoda může být spatřována skutečnost, že veškerá jurisdikce týkající se jednotných evropských patentů je v rukou UPC a mohou vyvstat obavy z finanční nákladnosti řízení před UPC.

Co se jednotného patentového soudu týče, zde je nepochybně výhodou jednotná žaloba pro porušení práv plynoucích z UP, což je významný krok ke snížení roztržitosti jednotlivých řízení a usnadnění procesního postupu směřujícího k ochraně práv plynoucích z patentů. Žalobce se tedy nemusí domáhat spravedlnosti u jednotlivých soudů členských zemí, kde je jeho patent validován,

ale pouze u jednoho společného soudu. Jelikož jsme na počátku fungování UPC, první spory řešené UPC mohou potenciálně utvářet ranou judikaturu UPC.

Nově vytvořený UPC může také představovat zvýšení právní jistoty při vymáhání práv plynoucích z patentů. Dochází k usnadnění řešení patentových sporů, zároveň UPC umožňuje konzistentnější a předvídatelnější soudní rámec. Je totiž odstraněno riziko rozdílných soudních rozhodnutí ve zúčastněných členských státech, jelikož jednotná žaloba nahradí více paralelních vnitrostátních žalob. Výhodou je také to, že UPC neřeší pouze spory týkající se nových jednotných patentů, ale také spory plynoucí ze stávajících evropských patentů.¹⁴⁶

Proti tomu stojí riziko zatím neotestovaného systému, kdy může pomalu docházet k optimalizaci postupů a žádná ustálená judikatura soudu, což je spojené s nižší šancí předvídat výsledek řízení. Je zde také riziko tzv. forum shoppingu, tzn. může docházet k tomu, že různé divize UPC budou mít odlišný přístup k výkladu nároků a hmotnému právu obecně. Některé divize by se tedy mohly jevit jako výhodnější a staly by pro žalobce vyhledávanějšími. Důležitým úkolem odvolacího soudu tedy bude co nejvíce minimalizovat rozdíly mezi těmito divizemi a přispět tím k ustálení rozhodovací praxe soudu.¹⁴⁷

4.1 Překážky v ratifikačních procesech ve vybraných členských státech

Již v průběhu procesu přijímání a ratifikace zejména UPCA vyvstaly v různých členských zemích různé problémy. Článek 89 UPCA, jak již bylo zmíněno, podmiňuje vstup dohody v platnost uložením minimálně tří ratifikačních listin, včetně listin tří členských států, v nichž byl před podpisem UPCA nejvyšší počet patentů – Francie, Německo a původně i Spojené království. Kromě Francie, která Dohodu ratifikovala v roce 2014, německé a britské vnitrostátní procesy výrazně zpozdily vstup UPC v platnost.

V roce 2013 byla nařízení napadena u Evropského soudního dvora Španělskem, po dvou letech však byly tyto stížnosti soudem zamítnuty. Krátce na to se Itálie, která se původně rozhodla na systému neparticipovat, rozhodla pro

¹⁴⁶ *Nový jednotný patentový systém: počátek nové éry patentové ochrany a vymáhání v EU.* Online. Enterprise Europe Network. 2023, 01. 08. 2023. Dostupné z: <https://www.enterprise-europe-network.cz/aktuality/novy-jednotny-patentovy-system-pocatek-nove-ery-patentove-ochrany-a-vymahani-v-eu/> [citováno 2023-10-22].

¹⁴⁷ CARBONELL, Enric. Brief history of the European unitary patent. Online. 2023, 03.08.2023. Dostupné z: <https://abg-ip.com/unitary-patent-german-constitutional-court/> [citováno 2023-10-06].

opak. V roce 2017 podala maďarská vláda žádost k ústavnímu soudu, aby posoudil soulad UPCA s ústavním pořádkem Maďarské republiky, který v následujícím roce Dohodu posoudil jako protiústavní proto, že by maďarským soudům odebrala pravomoc k soudnímu přezkumu vnitrostátních právních sporů.¹⁴⁸

4.1.1 Postoj Velké Británie k systému jednotné patentové ochrany

Situace Velké Británie, která se původně na systému UP a UPC i přes svůj odchod z Evropské unie měla podílet a roku 2018 UPCA ratifikovala, se otočila v roce 2020, kdy mluvčí vlády oznámila, že „*Velká Británie nebude usilovat o zapojení do jednotného patentového systému. Účast na soudu, který uplatňuje právo EU a je vázán Soudním dvorem Evropské unie, je v rozporu s cíli Velké Británie stát se nezávislým státem.*“¹⁴⁹

4.1.2 Postoj Německa k systému jednotné patentové ochrany

Pávě ratifikací UPCA v Německu 17. února 2023 byl umožněn počátek účinnosti systému UP a UPC. I tomu však předcházela dlouhá cesta. Jak již bylo zmíněno výše, Německo bylo jedním ze států, u kterých byla stanovena povinnost UPCA ratifikovat, aby mohla později vstoupit v platnost. V březnu 2017 byla podána stížnost k německému ústavnímu soudu s žádostí o přezkum kompatibility UPC s ústavou Německé spolkové republiky.¹⁵⁰ Ústavní soud následně pozdržel podpis UPCA a 13. února 2020 vydal pod sp. zn. 2 BvR 739/2017, kterým vyhověl stížnosti proti ratifikaci UPCA Německem, ale pouze v její části namítající procesní vady jejího schválení a dospěl k závěru, že ratifikací takového aktu dochází k pozměnění německé ústavy. Pokud tedy právní akt pozměňuje ústavu, k jeho přijetí je zapotřebí dvoutřetinové většiny všech poslanců, k čemuž v tomto případě nedošlo. V návaznosti na to, německý spolkový sněm opakovaně hlasoval o přijetí Dohody dne 18. prosince 2020, ve kterém UPCA schválil. I proti tomuto schválení však byly znovu podány dvě ústavní stížnosti spolu s žádostmi o předběžné opatření, které spočívaly v zákazu dohodu ratifikovat – k ratifikaci již chyběl pouze podpis vlády a prezidenta Spolkové republiky Německo Franka-Waltera

¹⁴⁸ CARBONELL, Enric. Brief history of the European unitary patent. Online. 2023, 03.08.2023. Dostupné z: <https://abg-ip.com/unitary-patent-german-constitutional-court/> [citováno 2023-10-06].

¹⁴⁹ The Unified Patent Court after Brexit. In: JURI COMMITTEE. *Chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATA TAG/2020/649575/IPOL_ATA(2020)649575_EN.pdf*. 2020.

¹⁵⁰ CARBONELL, Enric. Brief history of the European unitary patent. Online. 2023, 03.08.2023. Dostupné z: <https://abg-ip.com/unitary-patent-german-constitutional-court/> [citováno 2023-10-06].

Steinmeiera. Německý ústavní soud o návrzích na předběžné opatření rozhodl v červnu 2021 rozhodnutími sp. zn. 2 BvR 2216/20 a 2 BvR 2217/2020 tak, že návrhy zamítl.¹⁵¹ Po vyřešení organizačních záležitostí byla nakonec 17. února 2023 ratifikační dohoda Spolkové republiky Německo založena, což umožnilo účinnost systému UP a UPC.

4.1.3 Postoj Španělska k systému jednotné patentové ochrany

V roce 2013 napadlo Španělsko obě nařízení (UPR a UPTR) žalobou na neplatnost. Ve věci pod sp. zn. C-146/13 (k nařízení č. 1257/2012) Španělsko zpochybnilo především legalitu správního postupu před udělením evropského patentu z hlediska unijního práva. Konstatuje, že se tento postup vymyká soudnímu přezkumu, v čemž lze spatřovat porušení zásady účinné soudní ochrany. Soudní dvůr tento argument odmítl s tím, že nařízení nemá za cíl upravit podmínky udělování evropských patentů (které výlučně upravuje EPC), ani začlenění postupu při udělování evropských patentů do unijního práva. Nařízení se omezuje pouze na stanovení podmínek, za nichž může být evropskému patentu přiznán jednotný účinek a definování tohoto jednotného účinku. Dalším argumentem Španělska bylo, že čl. 118 Smlouvy o fungování Evropské unie, který se týká jednotné ochrany práv duševního vlastnictví v rámci Unie, nebyl vhodným právním základem pro přijetí těchto nařízení. Soudní dvůr v tomto kontextu poukazuje na to, že jednotná patentová ochrana je způsobilá eliminovat rozdíly v oblasti patentové ochrany v zúčastněných členských státech a tím zajišťovat jednotnou ochranu práv duševního vlastnictví na jejich území. Dále zpochybnilo Španělsko svěřením pravomoci ke stanovení výše udržovacích poplatků a podílů pro jejich rozdělení zúčastněným členským státům působícím ve výboru správní rady. K tomu Soudní dvůr uvedl, že dle Smlouvy o fungování Evropské unie přijímají veškerá nezbytná vnitrostátní právní opatření k provedení právně závazných aktů EU samy členské státy. Veškerá nezbytná opatření k provedení těchto úkolů musí ostatně přijmout členské státy a nikoli Komise nebo Rada.¹⁵²

Ve druhé žalobě pod sp. zn. C-147/13 (k nařízení 1260/2012) Španělsko tvrdí porušení zásady zákazu diskriminace na základě jazyka, neboť zavádí dle jeho

¹⁵¹ KOŠÍK, Petr. 2.4.2 Evropský patent s jednotným účinkem a Jednotný patentový soud. In: KOŠÍK, Petr. Patentové litigace s mezinárodním prvkem. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 16.

¹⁵² *Tisková zpráva č. 49/15: Soudní dvůr zamítá obě žaloby Španělska proti nařízením, kterými se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany.* In: Lucemburk. 05. 05. 2015, Soudní dvůr Evropské unie.

názoru toto nařízení pro UP jazykový režim, který poškozují osoby mluvící jiným jazykem, než je jeden z úředních jazyků EPO a namítá, že přistoupí-li se k výjimce ze zásady rovnosti úředních jazyků EU, musí být odůvodněna jinými než hospodářskými kritérii. Soudní dvůr sice připouští nerovné zacházení s úředními jazyky členských států, nicméně namítá cíl tohoto nařízení – vytvoření jednotného a zjednodušeného režimu překladů UP a tím usnadnění přístupu k patentové ochraně (zejména pro malé a střední podniky). Tento jazykový režim je zároveň méně nákladný a právně zajištěný, nařízení je také přiměřené, jelikož zajišťuje potřebnou rovnováhu mezi zájmy žadatelů o UP a zájmy ostatních hospodářských subjektů.¹⁵³

4.1.4 Postoj České republiky k systému jednotné patentové ochrany

V České republice před ratifikací UPCA varuje Česká advokátní komora ve svém vyjádření, kde uvádí: *„Tato Dohoda je přelomová v tom, že poprvé v historii státních útvarů na území dnešní České republiky zavádí povinný přesun plné jurisdikce pro určitý typ civilních řízení na nadnárodní orgán, zřízený touto mezinárodní smlouvou, který bude zasedat mimo území České republiky a který nebude podléhat právnímu řádu a ústavnímu pořádku České republiky. V praxi to znamená, že jakákoliv soukromá osoba z České republiky, ať již právnická či fyzická, která bude chtít žalovat v souvislosti s jednotným patentem účinným na území České republiky nebo která má být žalována pro tvrzené porušení tohoto patentu na území České republiky, se bude muset povinně podrobit jurisdikci Jednotného patentového soudu a nebude se moci dovolávat soudní ochrany před systémem českých soudů, zřízených a fungujících na základě Ústavy České republiky a Listiny základních práv a svobod. Česká republika tak nebude moci zajistit zachování základních práv a svobod uplatňovaných v rámci civilního procesu v těchto řízeních a nebude moci sjednat svým občanům a právnickým osobám právní ochranu před postupem tohoto soudu. Jedná se o zásadní rozdíl oproti všem dosavadním mezinárodním a nadnárodním institucím soudní povahy, na něž se mohou čeští občané obracet. Žádná z těchto institucí nerozhoduje v plné jurisdikci, tj. neurčuje závazně po přezkoumání faktické a právní stránky věci práva a povinnosti účastníků ve věci samé. To doposud mohly činit jen soudy České republiky. Soudy fungující v rámci Evropské unie, tj. Evropský soudní dvůr a*

¹⁵³ Tisková zpráva č. 49/15: Soudní dvůr zamítá obě žaloby Španělska proti nařízením, kterými se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany. In: . 2015, Lucemburk, Soudní dvůr Evropské unie.

*Tribunál, rozhodují ve vztahu k soukromým osobám členských států pouze o výkladu předpisů komunitárního práva, avšak nikoliv o jeho aplikaci na konkrétní případ; tyto soudy neprovádějí dokazování a nerozhodují závazně o právních poměrech českých fyzických a právnických osob.*¹⁵⁴

S tímto názorem se však nelze zcela ztotožnit, neboť český subjekt může být před UPC aktivně i pasivně legitimován i přesto, že Česká republika tuto Úmluvu neratifikuje. K tomu lze dojít přes normy mezinárodního práva soukromého, neboť hraničním určovatelem zde bude *ex loci damni infecti*, *lex loci delicti* (*lex loci delicti commisi*) a *lex loci protectionis*. Bude-li tedy porušovatel v České republice, ale ke vzniku škody dojde v participujícím členském státě UPCA, bude osoba z České republiky před UPC pasivně legitimovaná. Aktivně legitimovanou se naopak osoba z České republiky může stát, stane-li se vlastníkem jednotného evropského patentu, když bude jednotný evropský patent udělen státy participujícími na UPCA. Kolizní určovatel je dán čl. 33 odst. 1 písm. a) a b) UPCA.¹⁵⁵

V současné době je na základě sdělení Ministerstva průmyslu a obchodu ČR z 13. ledna 2023 ratifikační proces v České republice pozastaven, neboť na základě konzultace a doporučení relevantních představitelů českého průmyslu včetně Úřadu průmyslového vlastnictví byla Ministerstvu průmyslu a obchodu doručena žádost o odklad termínu pro předložení žádosti o souhlas Parlamentu ČR s ratifikací UPCA, a to do 30. září 2024. Důvodem tohoto odkladu je především aktuální nemožnost vyhodnocení reálných dopadů zavedení jednotného patentového systému, zejména v zemích, které jsou srovnatelné s Českou republikou.¹⁵⁶

¹⁵⁴ Stanovisko České advokátní komory k Dohodě o Jednotném patentovém soudu s přihlédnutím k návrhu poplatkového řádu ze dne 21. července 2015

¹⁵⁵KOŠÍK, Petr. *Patentové litigace s mezinárodním prvkem*. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-862-7, s. 18.

¹⁵⁶MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Stav ratifikačního procesu Dohody o Jednotném patentovém soudu*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/ministerstvo/aplikace-zakona-c-106-1999-sb/informace-zverejnovane-podle-paragrafu-5-odstavec-3-zakona/stav-ratifikacniho-procesu-dohody-o-jednotnem-patentovem-soudu--271970/> [citováno 2023-10-22].

ZÁVĚR

Evropský patent s jednotným účinkem a Jednotný patentový soud představují významný krok vpřed v oblasti patentové ochrany v Evropě. Systém UP a UPC byl navržen tak, aby zjednodušil proces udělování patentů a poskytl jednotnou ochranu patentů ve všech členských státech EU. Tento systém má potenciál zvýšit konkurenceschopnost evropských podniků tím, že jim poskytne silnější ochranu jejich duševního vlastnictví.

Jednotný evropský patent umožňuje držitelům patentů chránit svá práva ve všech participujících členských státech EU pomocí jediného patentu. To znamená, že držitelé patentů již nebudou muset podávat samostatné žádosti o udělení patentu v každém členském státě EU. Tento systém také zavádí jednotný jazykový režim, který usnadňuje podání žádosti a snižuje náklady potenciálně vynaložené na překlad.

Jednotný patentový soud je nový soudní orgán, který bude má pravomoc rozhodovat o platnosti a porušení patentů udělených podle systému UP. UPC má dvě instance - soud prvního stupně a odvolací soud. Soudci UPC budou vybíráni z řad právních i technických odborníků na duševní vlastnictví z celé Evropy.

Systém UP a UPC má i své výhody i rizika. Mezi hlavní výhody patří snížení nákladů na udělování a ochranu patentů, zjednodušení procesu udělování patentů a poskytování silnější ochrany duševního vlastnictví. Na druhé straně existují obavy ohledně možného zvýšení počtu sporů o patenty a potenciálních problémů s vymahatelností rozhodnutí UPC.

Jak je uvedeno souhrnně v předkládané práci, systém UP a UPC představuje pozitivní krok vpřed v oblasti ochrany duševního vlastnictví v Evropě. Tento systém má potenciál zlepšit konkurenceschopnost evropských podniků a poskytnout jim silnější ochranu jejich inovací. Nicméně je důležité, jelikož jde o nově zavedený institut, pečlivě sledovat jeho implementaci a řešit případné problémy, které by mohly vzniknout.

Přesto, že systém UP a UPC přináší mnoho potenciálních výhod, je důležité si také uvědomit, že tento systém je stále ve fázi implementace a je třeba vyřešit řadu otázek. Například je třeba vyjasnit, jak budou řešeny spory o patenty mezi různými členskými státy EU, či jak bude systém UP a UPC fungovat vedle existujících

národních a regionálních systémů patentové ochrany, které byly představeny v první části této práce.

Navzdory těmto nejasnostem můžeme spatřovat, že systém UP a UPC má potenciál zásadně změnit podmínky patentové ochrany v Evropě.

Cizojazyčné resumé

This thesis deals with the topic of Unitary Patent Protection in the European Union. The aim of the work is to analyze aspects of the briefly functioning system of the European patent with unitary effect and the Unified Patent Court. First, we introduce the general aspects of patent protection, its basic elements, and principles. Subsequently, we examine the historical development of patent protection, especially in Europe. We will introduce the systems of patent protection that form the basis of the unitary European patent. The merit of the work is devoted to the Unitary patent and a detailed breakdown of the legislative adjustment from which this institute arises. We will not forget its language regime or financial aspects. We will follow this up by introducing the Unified Patent Court and its role in protecting patent rights. The Unified Patent Court is a joint institution for all states participating in the Agreement on the Unified Patent Court. Its task is to resolve disputes that arise not only from unitary European patents but also from existing European patents. In conclusion, we focus on the evaluation and possible risks of the unitary patent protection system.

Seznam použitých zdrojů

Monografie:

- ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2.
- HORÁČEK, Roman; ČADA, Karel a HAJN, Petr. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. doplněné a přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-655-5.
- HOŠKOVÁ, Marta. *Přihlašování vynálezů do zahraničí cestou PCT*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2015. ISBN 978-80-87956-25-0.
- JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*. 2. vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-50-2.
- JAKL, Ladislav. *Národní, mezinárodní a regionální systémy ochrany průmyslového vlastnictví*. 3. upravené a rozšířené vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-43-4.
- JENERÁL, Emil. *Mezinárodní úmluvy v patentovém právu*. 4., doplněné vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2016. ISBN 978-80-7282-121-1.
- KOŠÍK, Petr. *Patentové litigace s mezinárodním prvkem*. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-862-7.
- KRATOCHVÍL, Josef a Ladislav JAKL. *Evropský patent s jednotným účinkem a jednotný patentový soud*. Praha: Metropolitan University Prague Press; Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016. ISBN 978-80-87956-34-2.

Články:

- HÁK, Jan. Tendence ve vývoji patentového práva. *ObP. - Obchodní právo (Wolters Kluwer)*. 2016, 01.07.2016, 2016(7), 3.
- KOŠÍK, Petr. Srovnání litigačního řízení z patentu podle Evropské patentové úmluvy a jako Evropský patent s jednotným účinkem. *SoukPr - Soukromé právo (Wolters Kluwer)*. 2018, (6), 14.

Internetové články:

- HARTVICOVÁ, Kateřina. Online. 2022, 27. 1. 2022. Dostupné z: <https://vedavyzkum.cz/dusevni-vlastnictvi/dusevni-vlastnictvi/jednotny->

[patent-eu-a-jednotny-patentovy-soud-prakticky-uvod](#) [citováno 2023-10-22].

- Spuštění systému jednotné patentové ochrany a zahájení činnosti jednotného patentového soudu. *Úřad průmyslového vlastnictví*. Online. Dostupné z: <https://upv.gov.cz/prumyslova-prava/vynalezy-patenty/system-jednotne-patentove-ochrany-a-jednotny-patentovy-soud> [citováno 2023-09-23].
- CARBONELL, Enric. Brief history of the European unitary patent. Online. 2023, 03.08.2023. Dostupné z: <https://abg-ip.com/unitary-patent-german-constitutional-court/> [citováno 2023-10-06].
- The Unified Patent Court after Brexit. In: JURI COMMITTEE. *Chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2020/649575/IPOL_ATA(2020)649575_EN.pdf*. 2020.
- *Unitary Patent Guide: Obtaining, maintaining and managing Unitary Patents*. Online pdf. 2nd edition. European Patent Office, April 2022. https://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/ShowResults?search_what=C&treaty_id=2
- *European Patent Office*. Online. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/about-us/governance/administrative-council> [citováno 2023-10-10].
- Unitary Patent. *Epo.org*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/applying/european/unitary/unitary-patent> [citováno 2023-09-19].
- *Nový jednotný patentový systém: počátek nové éry patentové ochrany a vymáhání v EU*. Online. Enterprise Europe Network. 2023, 01. 08. 2023. Dostupné z: <https://www.enterprise-europe-network.cz/aktuality/novy-jednotny-patentovy-system-pocatek-nove-ery-patentove-ochrany-a-vymahani-v-eu/> [citováno 2023-10-22].
- FOUSKOVÁ, Petra. ČESKÝ A EVROPSKÝ PATENTOVÝ ZÁSTUPCE, HARBER IP, S. R. O., SPOLEČNOST PATENTOVÝCH ZÁSTUPCŮ. *Validace Evropského patentu jako Jednotného patentu EU*. Online. 2022, 21. 11. 2022. Dostupné z: <https://vedavyzkum.cz/dusevni-vlastnictvi/dusevni-vlastnictvi/validace-evropskeho-patentu-jako-jednotneho-patentu-eu> [citováno 2023-10-31].

Legislativa:

- *Dohoda o Jednotném patentovém soudu* (2013/C 175/01). In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. Dostupné z:
<https://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:175:0001:0040:CS:PDF> [citováno 2023-10-21].
- *Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví* (Dohoda TRIPS). In: *Úřední věstník L 336, 23/12/1994 S. 0214 - 0233*. 1994. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A21994A1223%2817%29> [citováno 2023-10-21].
- *Implementing Regulations to the Convention on the Grant of European Patents*: as adopted by decision of the Administrative Council of the European Patent Organisation of 7 December 2006 and as last amended by decision of the Administrative Council of the European Patent Organisation of 13 October 2022. 05.10.1973. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/legal/epc/2020/regulations.html> [citováno 2023-10-21].
- MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Stav ratifikačního procesu Dohody o Jednotném patentovém soudu*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/ministerstvo/aplikace-zakona-c-106-1999-sb/informace-zverejnovane-podle-paragrafu-5-odstavec-3-zakona/stav-ratifikacniho-procesu-dohody-o-jednotnem-patentovem-soudu--271970/> [citováno 2023-10-22].
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2012 ze dne 17. 12. 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany. In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012R1257&from=CS> [citováno 2023-10-21].
- Nařízení Rady (EU) č. 1260/2012 ze dne 17. prosince 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, pokud jde o příslušná ustanovení o překladu. In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. Dostupné

z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:32012R1260> [citováno 2023-10-21].

- *Rules of Operation of the Mediation and Arbitration Centre.* In: AC/06/08072022_E. 08.07.2022, Administrative Committee. Dostupné z: https://www.unified-patent-court.org/sites/default/files/upc_documents/ac_06_08072022_rules_of_operation_mediation_arbitration_centre_en_final_for_publication.pdf [citováno 2023-10-21].
- *Rules of Procedure of the Unified Patent Court*, as adopted by decision of the Administrative Committee on 8 July 2022 entry into force: 1 September 2022. Dostupné z: https://www.unified-patent-court.org/sites/default/files/upc_documents/rop_en_25_july_2022_final_consolidated_published_on_website.pdf [citováno 2023-10-21].
- *Rules relating to Unitary Patent Protection* as adopted by decision of the Select Committee of the Administrative Council of the European Patent Organisation of 15 December 2015 and as last amended by decision of the Select Committee of the Administrative Council of 23 March 2022. *Official Journal EPO. 2022*, Article 41. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/legal/official-journal/2022/04/a41.html> [citováno 2023-10-21].
- *Tisková zpráva č. 49/15: Soudní dvůr zamítá obě žaloby Španělska proti nařízením, kterými se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany.* In: Lucemburk. 05. 05. 2015, Soudní dvůr Evropské unie.
- *Úmluva o udělování evropských patentů (Evropská patentová úmluva)* In: Úřad průmyslového vlastnictví. Dostupné z: [https://www.upv.cz/cs/pravnipredpisy/mezinarodni/evropska-patentova-umluva-\(epc\).html](https://www.upv.cz/cs/pravnipredpisy/mezinarodni/evropska-patentova-umluva-(epc).html) [citováno 2023-10-21].
- Vyhláška č. 69/1975 Sb., o Úmluvě o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, podepsané ve Stockholmu 14. července 1967. In [System ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. [citováno 2023-10-21].
- Vyhláška č. 64/1975 Sb., o Pařížské úmluvě na ochranu průmyslového vlastnictví z 20. března 1883, revidované v Bruselu 14. prosince 1900, ve Washingtonu 2. června 1911, v Haagu 6. listopadu 1925, v Londýně 2.

června 1934, v Lisabonu 31. října 1958 a v Stockholmu 14. července 1967 (Pařížská unijní úmluva). In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X [citováno 2023-10-21].

- Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X [citováno 2023-10-21].

Judikatura

- Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 5. 5. 2015, sp. zn. C-146/13
- Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 5. 5. 2015, sp. zn. C-147/13

Seznam obrázků

Obrázek 1 - udržovací poplatky jednotného evropského patentu